

DOMOLJUB

Glasiló Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Zbor delegatov Jugosl. Kmetске zveze.

V ponedeljek dne 5. aprila se je vršil na verandi hotela »Union« v Ljubljani zelo dobro obiskan zbor delegatov Jugoslovanske Kmetске Zveze. Na zborovanju je bilo nad 100 delegatov. Pod predsedstvom načelnika poslanca Brodarja so delegati obravnavali važna politična in gospodarska vprašanja. Debata je bila zelo živahna. Zbor delegatov je med drugim sprejel tudi sledeče resolucije:

1. Zadrúžna zveza naj poskrbi, da se po načrtu začne s širjenjem zadrúžništva. V ta namen naj posebno prirejajo, vsaj po sodnih okrajih tedenske zadrúžne tečaje; na teh tečajih naj bi se vršila tudi strokovno-gospodarska in politična predavanja in razgovori.

2. Zadrúžna zveza naj skrbi, da se ustanovi po možnosti v vsaki župniji v Sloveniji hranilnica in posojilnica po Reiffisenovem sistemu.

3. Zbor zaupnikov pozivlja kmetско

ljudstvo, naj vse prihranke nalaga v domačih Raiffeisenovkah, da bo služil na ta način denar kmetскеga ljudstva namenom in koristi kmetijskega zadrúžništva.

4. Vlada se pozivlja, da pri trgovskih pogajanjih z Italijo zagotovi kmetijskim pridelkom in lesu prost dostop na italijanski trg, ker je drugače kmet prisiljen pod lastno ceno prodajati svoje pridelke.

5. Vlada se pozivlja, da pod nobenim pogojem ne dovoli uvoz italijanskega vina v našo državo, ker bi uvoz italijanskega vina upropastil naše vinogradništvo. Carina na uvoz vina mora imeti zabranjevalni značaj in mora znašati vsaj 100 odstotkov od vrednosti.

6. Vlada se pozivlja, naj omogoči uvoz zgodnjega sadja, n. pr. češenj v času, ko našemu sadjarstvu ne more uvoz škodovati in to z razloga, da na ta način pomaga našim sorojakom na italijanskem ozemlju.

Pomen občinskih volitev.

Zadnjič je Domoljub pokazal eno slabo posledico, če pridejo naše kmetске občine v roke liberalcem in samostojnejšem, ki so prodali samostojnost slovenskega kmeta belgrajskim svobodomislcem za izvoznice in uvoznice ter za ministrski stolček. Vlada bo nastavljala po naših občinskih uradih liberalne in svobodomiselne občinske tajnike, ki jih bo morala občina drago plačevati. Čež te tajnike ne bo imela občina nič govoriti, kakor mora danes občina tiho biti, če pošlje vlada še tako brezverskega učitelja v faro, kateri potem — namesto bi otroke vzgajal v krščanskem duhu, otroke v sokolskem duhu pohujšuje.

Na Hrvatskem imajo take občinske biležnike, od katerih so nekateri najhujše propalice, in goljufajo, kradejo, a občina nima nobene moči, da bi jih odstranila in se z dolgimi prošnjami je mogoče pri vladi doseči, da odstrani tega ali onega. Kakor se zdi, stojimo mi pred istimi dobrotami, če bomo pustili, da dobijo kmetске občine v roke razni liberalni in samostojni verižniki ter »profitmaherji«.

Je pa še druga posledica, če dobijo občine v roke liberalci in samostojnejši,

Znano je, kako so liberalni in samostojni poslanci prodali Slovenijo belgrajskemu centralizmu. Sklicujejo se na to, da je večina Slovenije s tem zadovoljna. To pa hočejo dokazati ravno z občinskimi volitvami. Če se občine izreko za liberalne in socialistične občinske odbornike, bo s tem njihov dokaz doprinešen in v Belgradu bodo tudi v ustavotvorni zbornici mirno glasovali za centralizem, češ, saj ga Slovenija sama hoče imeti. Da pa pomeni centralizem za slovenskega kmeta politično, gospodarsko in kulturno smrt, to smo pa že več kot enkrat dokazali in to občutijo naši kmetje sami najbolj.

Da bi se liberalcem in samostojnejšem, ki so sedaj združeni takorekoč v eni stranki, ta dokaz lažje posrečil, zato je vlada odstranila žensko volilno pravico, zato je odpravila obvezno volitev, zato so razpisane volitve na delavnik, češ, kmetje ne bodo šli volit in zmagala bo naša.

Zato je tem večjega pomena, da se vsi, katerim je samostojnost naših občin in samouprava Slovenije še pri srcu, vsi do zadnjega udeležijo volitev.

POUČITE VOLIVCE,

1. da je za vsakega našega pristaša dolžnost iti na volišče;
  2. v katero skrinjico naj voli;
  3. da gre za samostojnost kmetских občin.
- Z državnoborskiimi volitvami smo izgubili samoupravo Slovenije, zaradi česar bo trpela tekom desetletij Slovenija na stotine milijonov škode, ki jih bodo morali plačevati slovenski kmetje, — ne smemo pa izgubiti občinske samouprave, katero nam tudi hočejo oropati.

Občinske volitve.

Današnja liberalna vlada ne pozna več zakona ne postave, kadar gre za to, da škoduje našemu človeku. Zato razpušča po Zerjavovem sistemu občinske odbore in nastavlja kjerkoli je župan naš somišljenik, liberalne puhloglavce za volilne komisarje, očitno le zato, da zbega, oplaši naše in kolikor mogoča pomaga svojim.

Zato moramo biti silno pozorni in delati vse, kar spada v volitve, z največjo natančnostjo. Pred vsemi si danes zapomnimo tole:

1. Če kandidatne liste še nismo vložili, storimo to takoj, kajti prepozno vložena lista je neveljavna. Najbolje je, da nesete listo osebno naravnost na okrajno glavarstvo in tam zahtevate potrdilo, kedaj smo jo vložili.

2. Če bomo napravili na listi kake napake, bo okrajno glavarstvo listo poslalo nazaj tistemu, ki smo ga na zadnji strani liste napisali za pooblaščenega zastopnika liste napram županu in političnim oblastvom. Na priloženem pismu bo glavarstvo označilo, v katerih točkah je lista pogrešena in kaj ji manjka. Tedaj mora zastopnik liste vse napake takoj natančno popraviti in listo najkasneje tekom treh dni potem ko je dotično pošto sprejel popravljeno listo zopet vrniti okrajnemu glavarstvu in zahtevati za to potrdilo.

3. Iz par občin nima tajništvo še poročil o volilnem gibanju. Pozivamo tamošnje naše zaupnike, da store svojo dolžnost in nam poročajo kako in kaj delajo? Poročajo nam natančneje z vsemi podatki o morebitnih nasilstvih in krivicah, ki jih izvršujejo oblasti nad

Občinske volitve so pred durmi! Noben naš pristajaš ne sme ostati doma!

župani in gerenti, ter o nepravilnostih, ki jih izvršujejo nasprotniki pri sestavi kandidatnih list ali pri drugih volilnih pripravah.

4. Naši zaupniki naj pomnijo posebno tole: Po liberalnem občinskem volilnem redu ni treba nikjer pred cerkvijo oklicati dan in kraj volitve (ker se liberalci cerkve tako boje, da celo oklicev pred cerkvijo ne trpe). Volitev bo razglasena na občinski deski. Zato morajo zaupniki sami od vasi do vasi, od moža do moža agitirati in razjasniti volilcem, kdaj, kje in kako se bo volilo.

5. Takoj ko bo županstvo razglasilo vrstni red skrinjic, naj zaupniki sporoče vsem našim volilcem, na katerem mestu stoji naša skrinjica in kedo bo naš čuvar skrinjice, tako, da bo izključeno, da bi kedo v zmoti glasoval za drugo listo.

Možje na delo. Pri korupciji, ki jo sedaj uganjajo liberalci in samostojneži, mora poštenemu človeku zavreli kri! Zato proč z njimi! Pokažite to pri občinskih volitvah!

Novi davki.

Ljubljanski dopisni urad poroča iz Beograda, da se v finančnem ministru pripravljajo gradivo za finančni zakon, da bi se radi velikih izdatkov države uvedli novi davki. Seveda 1200 milijonov kron ki jih bo treba plačati turškimi veleposesnikom zato, da bodo glasovali za centralizem, tudi liberalci in samostojneži ne morejo na cesti pobrati. Tako bomo centralistične verige morali celo z lastnimi žulji plačevati. Zasljepljenci pa bodo kljub temu še nadalje volili samostojneže.

Zahtevamo davčne knjižice!

Glede davčnih knjižic je Slovenska ljudska stranka po poslancu dr. Josip Hohnjecu dne 26. marca stavila na finančnega ministra to-le interpelacijo:

Davčna bremena, navaljena na rame naših delavskih slojev, rastejo ne le samo od leta do leta, marveč od meseca do meseca. Kmet, obrtnik in delavec v naših pokrajinah opazuje s težko pritajeno nevoljo in z nekako grozo to strašno porast izplačil, s katerimi njegovi dohodki ne stojijo v pravem razmerju. Ali zadolžiti posestvo, ali pa ga prodati ter po širokem svetu iskati zaslužka: taka bodočnost se prav mnogoteremu našemu kmetu pod ogromnim pritiskom zaporedoma naraščajočih davčnih bremen obeta že v najbližjem času.

Mučno vpliva na našega slovenskega kmeta zavest, da so davčna bremena v naši državi nesorazmerno in nepravilno razdeljena. Greh je zoper socialno pravičnost, ako se na gospodarsko šibke in slabe navajujejo takšna bremena, da pod njihovo težo omahujejo in padajo, dočim se velekapital, ki ima prevlast v industriji in zlasti v naši trgovini, zna pod zaščito vodilnih krogov v naši državi vedno obraniti najhujšega pritiska. Protivno je tudi ne samo socialni pravičnosti, marveč tudi državni

ideji, ako so davki neenako razdeljeni po raznih delih naše države, da morajo nekateri pokrajine plačevati sorazmerno veliko več davka kakor druge. Sloveniji je vsaj na tem polju prisojeno prvenstvo. Bati se je, da bodo tisti državni oblastniki, ki se tako radi širokoustijo o enakopravnosti kot trdni podlagi naše države, napram zahtevi o enakopravnosti v vprašanju davkov še dolgo ohranili gluha ušesa.

Našega kmeta tudi jako muči tista negotovost, ki je v slovenski pokrajini zadnji čas zavladała glede na predpis in odplačevanje davkov. Vsepovsodi se kmetje pritožujejo, da nimajo nobenega pregleda, ali so že poplačali vse davke, ali ne, in koliko še znašajo ti davčni zaostanki za kako leto. Ne po lastni krivdi, marveč vsled krivde davčne oblasti morajo plačevati velike opominjevalne stroške. Poleg zamudnih obresti, ki znašajo 4 %, morajo še plačati ogromne opominjevalne pristojbine, ki znašajo 4 K od vsakih 100 K davčnega zaostanka. Dočim so opominjevalni stroški prej znašali k večjemu kakih 2 K, danes znašajo na stotine in tisoče kron. Kmet, ki je vplačal veliko vsoto denarja za razne davke, je sedaj trdno prepričan, da je zadostil svoji davčni obveznosti za dotično leto. Naenkrat pa dobi od davčne oblasti opomin, ki zahteva nova ogromna vplačila in obenem še velike opominjevalne stroške, ker ni pravočasno plačal davkov.

Tako se javnost vedno znova razburja in ljudstva se polasča vedno večja nezaupnost napram finančni oblasti. Ljudje stojijo povsod pod vplivom splošnega občutja; da so popolnoma izdani samovoljnosti davčnih oblasti, ki tega nereda ne odpravijo, marveč se ga poslužujejo kot sredstva za svoje fiskalne nagone.

Zato naši davkoplačevalci odločno zahtevajo od finančne oblasti, da napravi v Sloveniji red v zadevi davkov, njih predpisa in odplačila. Davkoplačevalci morajo vnaprej in pravočasno znati, kaj in koliko morajo plačati davkov. Vnaprej in natančno se mora določiti, koliko jim bo treba plačati tega in onega davka (zemljiškega, hišnega, osebnodohodninskega itd.), koliko teh in drugih doklad. Radi tega naši davkoplačevalci zlasti še iz kmetijskih krogov nujno zahtevajo, da se jim zopet da davčna knjižica, kjer bo podrobno in natančno določeno, koliko je treba plačati po edinih davkov, in koliko in katerih doklad, in kjer bodo tudi naznanjeni roki, v katerih zapade kak davek. Te knjižice bodo tudi služile kot najboljše dokazilo že vplačanega davka; sedanji odrezki položnic so namreč nezadostno dokazilo, ker ni natančno izraženo, kaj se je pravzaprav plačalo, in ker se lahko izgubijo.

Vprašam gospoda finančnega ministra: Ali je voljan odrediti, da se v Sloveniji takoj vpeljejo davčne knjižice?

Vsaka hiša, v kateri je kak član Kmetске zveze, mora imeti „Domojuba“, kmetško glasilo.

Še enkrat davčne knjižice.

Poslanec Brodar je v zadevi davčnih knjižic posredoval pri finančni delegaciji v Ljubljani, kjer so mu povedali, da plačevanje s poštnimi položnicami silno olajša delo v davčnih uradih in da je treba še enkrat manj uradnikov kot pri vplačevanju potom davčnih knjižic. Davčne knjižice pa da niso bile nikdar odpravljene, in da ima vsakdo pravico zahtevati jih.

Z ozirom na to je svetovati davkoplačevalcem to-le:

Plačevanje davkov na poštne položnice ima svoje dobre strani ne samo za urade, ki imajo polovico manj opravila, temveč tudi za davkoplačevalca. Kolikokrat so morali kmetje čakati cele ure pri davkariji, da so prišli na vrsto in če so uradne ure potekle, so mnogi celo zastoj čakali. V tem oziru ima poštna položnica to prednost, da greš ob poljubnem času na bližnjo pošto in vplačaš predpisani znesek.

Davčne knjižice pa imajo to dobro stran, da ima davkoplačevalec vsa potrdila o vplačanih davkih na enem mestu vpisana z natančnimi podatki, katere davke je vplačal.

Zato bi bilo primerno tole, na kar je finančna delegacija tudi pristala. Plačuj davke po poštni položnici, odrezke pa dobro shranjuj. Na davkariji pa zahtevaj davčno knjižico, katero ti morajo dati in koscem leta pojdi s to davčno knjižico na davkarijo, kjer ti bodo vpisali vse med letom vplačane davke. Doma vzemi v roke odrezke poštnih položnic in primerjaj.

Tako bo — upamo — na obe strani ustrezno.

Poslanec Brodar se je tudi pritožil radi visokih opominjevalnih stroškov, ki so predpisani na poštnih položnicah, dasi to niti opomin ni, ampak prvi nalog, prvo obvestilo, da je treba plačati davke. Da je to krivično, je uvidela tudi finančna delegacija in je poslala vsem pristojnim davčnim uradom tozadevna navodila. Plačati bo kvečjemu treba stroške za poštne položnice in drugo, kar spada zraven. Ti stroški bodo malenkostni.

Boj proti katoliški Cerkvi.

Kancelparagraf je torej v ustavnem odboru sprejet. Svobodomiselne stranke so s tem nasilno posegle v notranje zadeve katoliške Cerkve, o katere namenu in nalogah niti poima nimajo. Da tega paragrafa katoliška Cerkve nikdar priznala ne bo in se tudi ne bo po njem ravnala, to je povsem jasno. Cerkve bi zatajila sebe in Kristusa ter težko grešila proti svoji vzvišeni nalogi, kaj in kako naj uči. Katoliška Cerkve bi s tem izdala svoje vernike in se udejvala za sužnjo svobodomiselne vlade, kakor je bila to protestantska cerkev v Nemčiji in kakor je to pravoslavna pri nas.

Tega pa katoliška Cerkev še nikdar ni storila in tudi v Jugoslaviji ne bo.

Katoliška Cerkev je tista edina, ki še oznanja božje zapovedi, kakor jih je dal Bog na gori Sinaj, neokrnjene in polne žive moči, ki dvigajo in očiščujejo naše življenje; katoliška Cerkev je tista, ki edina nam oznanja odrešilne nauke Izveličarjeve, brez katerih zavlada povsod brezdanja krivičnost in gniloba; katoliška Cerkev je tista edina, ki nam po Kristusovih zakramentih deli potrebnih milosti in tolažbe; katoliška Cerkev je tista edina, brez katere bi bila danes vsa Evropa z nami vred uboga, teptana in izkoriščana in za tisoč let zaostala zemlja, kot so vse poganske zemlje — ne izvzemši moderne Japonske, kjer je narod suženj, vlada pa par stotin bogatinov, ki se valjajo v razkošju in pohoti.

In da je Evropa danes jama razbojnikov, je v toliko, v kolikor je zapustila nauke, ki jih uči in oznanja katoliška Cerkev. Uničiti katoliško Cerkev v Evropi bi se reklo izpremeniti to Evropo v brlog roparjev, kjer ne bo nikdo varen ne svojega premoženja, ne življenja, ne svodobe. Kjer ni Cerkev, je sužnjost, kjer ni vere, je nasilje.

Ali ni v naši državi prav ravno tako? Čim bolj odpravljamo Cerkev in vero, tem večje nasilje občutimo povsod, prav povsod. Ko odvzemamo svobodo Cerkvi, jo odvzemamo vsem poštenim ljudem, vsem poštenim načelom in jo dajemo propalicam, krvosesom, grdobiji in krivici. Ali ni res pri nas tako? Pomislite!

Veliki zbor pismarjev in farizejev v Belgradu tira katoliško Cerkev predse, zato ker oznanja božje nauke tudi takim, katerim so radi njihove hudobije neprijetni. Tira jo predse kakor prvič v Jeruzalemu, kjer so ji prepovedali oznanjati vstajenje Gospodovo, češ, da razburjajo ljudi. Že takrat pa je odgovorila Cerkev: Boga je treba bolj poslušati kot ljudi. In glas božje besede je bil še silnejši in močnejši. Veliki zbor se je razšel za vedno — kdo ve danes imena njegovih članov — Cerkev pa stoji mogočna, silna, nepremagljiva. Veliki zbor v Belgradu se bo razšel in naši potomci ne bodo poznali imen članov tega velikega zbora: dr. Žerjava, dr. Vošnjaka, Pribičevića — katoliška Cerkev pa bo stala, velika in silna ter vodila milijone duš na tej težki poti skozi življenje proti večni domovini.

Za nas pa je čast in ponos, da smo danes na strani katoliške Cerkve, ki je bila vedno najlepša, najvzvišenejša ob času preganjanja. Bolj kot kdaj se čutimo v nerazdružljivi zvezi z Njo, ki nam je edini vir naše vere, edina opora poštenega življenja, edino poročstvo srečne večnosti.

Z Njo se bomo borili zase, za svoje otroke, za našo in njihovo večnost.

Čemu imamo občinske agrarne odbore?

Kakor znano, so se po posameznih občinah, ki so interesirane na kakem veleposestvu, izvolili občinski agrarni odbori, ki imajo nalogo zbirati podatke o razpoložljivi veleposestniški zemlji in jo dajati v štiritletni zakup.

Tudi v občini Trebešjevo se je izvolil tak odbor, kakor zahtevajo tozadevni predpisi. Okrožni agrarni urad v Ljubljani je z okrožnico z dne 25. jan. 1921, št. 221/II., pozval agrarne odbore, naj razpošljejo takoj seznam veleposestvom v svojem okolišju, da ga izpolnijo, koliko imajo veleposestniške zemlje na razpolago za zakup. Predsednik obč. agr. odbora pošlje sezname na oskrbništvu graščine Grmače, veleposestniku gosp. Slancu in veleposestnici g. Trškani v Litiji. Uspeh: iz Grmač dobil seznam izpolnjen, gosp. Slanc ne da odgovora, gospa Trškana pa odgovori, da nima toliko zemlje itd. ter našteva razloge, ki niso resnični.

Revni občani, ki nimajo zemlje, da bi jo obdelovali in jo tudi v najem ne dobe, so zahtevali od agr. odbora, naj prijave za 4 letni zakup zemlje sestavi. Res jih je sestavljala. To je razburilo g. Trškano, pošlje svojo »hudo« hčerko nad župana in predsednika agr. odbora, grozi, da bo spravila prizadete, ki hočejo vzeti njeno »malo« imetje, ob službo, da bo že pokazala, kaj zmore, da bo šla k dr. Žerjavu, ker so z njegovo kuharico znane itd., on bo že naredil, da bo imela mir.

Ni agr. odbor še dostavil okrož. agr. uradu prijav prosilcev za zakup, že prejme odlok slednjega z dne 7. marca 1921, št. 894, ki se odlikuje po oblastnem in žaljivem slogu. Očita obč. agr. odboru nezakonitost, ker se spušča v stvari, ki ga prav nič ne brigajo. Trškano posestvo da ni nobeno veleposestvo, da ne briga niti njega niti obč. agr. odbora, oziroma ne spada pod agrarno reformo. Gospo Trškano naj pusti popolnoma v miru, sicer se bo obč. agrarni odbor ukrotil s postavnimi predpisi. Obč. agrarni odbor da naj dela samo to, kar mu predpisuje predstoječa oblast. Oho, smo si mislili, kaj pa to pomeni; vprašali smo se, zakaj se okrožni agr. urad tako poteguje za to gospo? Zagrizena liberalka je. Premožna je. Zemlje ima dosti. Njive v ledini, okoličani pa še krompirja nimajo kam posaditi. Radi bi drago plačali najemino. Toda »predstoječa oblast« milostno ukaže: pusti jo revico, ker sama nič nima, pa mir besedi. Centralizem je, mi gospodje zaščitniki kapitalistov pravimo: pa pogini, če živeti ne moreš.

Obč. agr. odbor je razmere pojasnil, upal je, da se zavzame drugačno stališče, pa nov grob ukaz z dne 15. marca 1921, št. 979, zapeti usodo, ne meneč se za uboge kočarje, da le gospa Trškano, steber liberalne domišljije, kroti kmetavzarske »hribovce«, pa je dobro.

Kakšen uspeh imamo z obč. agr. odbori? Občine stroške za davčne izvlečke katastrov. Odbor nima pravice niti toliko, da ukaže predstoječih oblasti izvršuje v namen, za katerega je njegova naloga in je tarča, v katero ošabni veleposestniki mečejo izraze svoje mogočne strahovlade zmerjanja in zbadanja.

Prosimo, blagovoli Jugoslovanski klub te »čedne« razmere na primernem mestu malo pojasniti.

(Op. ur.: Prosimo dopisnika, da pošlje natančno utemeljeno vlogo na Jugoslovanski klub.)

Vsak neorganiziran kmet škoduje moči kmetkega stanu Zato vsi v Kmetke zveze!

1200 milijonov na hrbet jugoslovanskega kmeta.

Da bodo morali kmetje plačati turškim veleposestnikom 1200 milijonov za zemljo, ki so jo ti veleposestniki svoj čas ukradli kmetom in ki jo morajo sedaj vrniti, smo že povedali. In da bo na eno kmetško družino prišlo precej stotin kronic, to smo tudi zračunali.

Zadnji »Kmetijski list« pravi, da je to »največji greh«, katerega so pa krivi — srbski zemljoradniki, zato ker niso šli v vlado.

Da je to res velik greh, storjen nad jugoslovanskim kmetom, vemo vsi, kdo je pa kriv, naj pa govori uradna izjava.

Pokrajinska vlada za Bosno in Hercegovino je namreč dne 27. marca 1921. leta, številka 287-21 izdala razglas, v katerem pravi: »Povodno agitacije nekkih članov zemljoradniške stranke proti sporazumu sklenjenemu z muslimani smatra pokrajinska vlada za Bosno in Hercegovino za potrebno izjaviti vsem, da je sporazum sklenjen s pristankom vseh strank, ki so zastopane v kraljevski vladi v Belgradu.«

Kolikor vemo, so v vladi zastopane sledeče stranke: liberalna (demokratska), radikalna, muslimanska in slovenska samostojna.

„Zakaj smo šli v vlado?“

»Kmetijski list« išče razlogov, zakaj so šli v vlado, a jih ne more najti — razen strahu pred klerikalci. Drugih resničnih razlogov pa ne sme povedati, ker politične kupčije se ne smejo na veliki zvon obešati. Zanimivo pa je, kako se »Kmetijski list« spravlja nad voditelja srbskih kmetov, poslanca Avramoviča, katerega je 26. avgusta minulega leta v št. 85 šlavlil kot »prvega moža Srbije«, kot »velikega moža v delu za organizacijo kmetkega stanu«, v št. 14 letošnjega leta pa ga imenuje lopova, tatu, bogataša, ki ima v Belgradu več najrazkošnejše opremljenih salonov, moža, ki nima nobenega ugleda, nobene politične sposobnosti itd.

Radovedni smo, kdaj je »Kmetijski list« lagal, lansko leto ali letos, ker je težko mogoče, da bi iz prvega moža Srbije postal kar nenadoma lopov in to v tistem trenutku, ko so samostojnejši prodali slovenskega kmeta vladnim strankam, o katerih je pisal »Kmetijski list«, da so polne grehov.

Mi nimamo razloga, da bi branili posl. Avramoviča. Vendar je zanimivo, kaj je ta mož samostojnejšem odgovoril v listu »Seloc«. To-le:

1. Vse bogastvo, ki ga mi pripisuje dopisnik »Kmetijskega lista« v svojem lažnivem dopisu, poklanjam njemu.

2. Poklanjam mu »hišo v Belgradu, ki je vredna več milijonov, in o kateri trdi lažniv dopisnik, da jo imam.

3. Modro galico je prodala Zavezu srbskih zemljoradnikov »zadruga Samostojna kmetška stranka«, ne pa društvo »Ekonomt«. Za to imamo pismene dokaze.

Kakor se iz tega vidi, »Kmetijski list« tudi z lažmi ne bo potegnil svojih samostojnih poslancev iz blata, v katerega so padli s

svojim škandalom, ki so ga naredili v Belgradu.

Zanimivo je tudi, da so se predstavljali naši samostojneži v Belgradu pri zadržniku Avramoviču kot nekaka zadržna stranka, medtem ko so v istem času v »Kmetijskem listu« grdo zabavljali čez slovenske zadržuge.

Ne umažimo si rok, ne vstopimo v vlado s starimi strankami, polnimi grehov. Tako je pisal »Kmetijski list« 3. februarja 1921, št. 5. Danes so si umažali samostojneži roke s političnimi kupčijami na račun slovenskega kmeta ter vstopili v vlado s »starimi strankami, polnimi grehov.«

Kaj še pravijo srbski kmetje o samostojnežih.

Srbski kmetijski poslanci so več mesecev dovolj zaupno občevali z slovenskimi samostojneži — torej jih poznajo do poslednje vlakni. In kaj piše kmetijski srbski list »Selo« o njih?

Tole:

»Na zahrbtnen način so se Slov. samostojni poslanci vrnili v naš klub. Varali so nas, da bodo kmalu sprejeli naš program mesto svojega, ki ne znači ničesar. Verovali smo jim, ker smo v njih gledali brate Slovence, ki jih nismo dobro poznali, ker nismo vedeli, kako so nastali, s kom in kakšne tajne dogovore so imeli in iz katerih virov so črpali sredstva za svojo neiskreno propagando, za volitve in poslanke, Strupena kal, ki razjeda organizem, je bila že v telesu...«

V našem programu stoji poleg drugih tudi zahteva: da je zemlja onega, ki jo sam obdeluje. Dokler ni prišel čas, da se ta določba stavi v ustavo, so oni molčali in prikrivali svoje mnenje. Ko pa smo mi zahtevali, da se se ta odredba sprejme v ustavo, so oni protestirali in glasovali proti temu. Pozneje smo zvedeli, da delajo to radi veleposestnikov, ki jih imajo prav mnogo v svoji stranki in kateri so jim dajali denar za volilno borbo.

Stavili smo v svoj načrt ustave, da smatramo, da so vsi fevdalni odnošaji prenehali in zahtevali, da se ne sme izplačati nikaka denarna odškodnina begom, dose-danjim tiranom bednega in siromašnega bosanskega in starosrbskega kmečkega delavca. Samostojni pa so protestirali tudi proti tej določbi in so glasovali proti našemu ustavnemu načrtu.

In sedaj so vstopili v demokratsko-radikalno vlado. Sporazumeli so se z njimi in z begi, da se poslednjim da denarna nagrada za to, ker je bosanski kmetič zopet dobil nazaj zemljo, katere so ga pred mnogo stoletji s silo oropali. In pristali so na to, da z begi, ki hočejo zopet zaslužniti kmeta v Bosni in Stari Srbiji, sedijo skupaj v vladi.

Oni so prodali malega kmeta v Bosni in Stari Srbiji samo zato, da bi dobili eno ministrsko mesto, eno poslaniško mesto in da bi lahko po milij volji popolnoma brez-

skrbno trgovali in bogateli na račun in škodo celega našega naroda.

Juda je prodal Kristusa; ali on se je potem skesal in se obesil.

Slovenski poslanci takozvane »Samostojne kmetijske stranke« so prodali in izdali jugoslovanske male kmete, ali oni se zato ne bodo obesili.

Nasprotno. Njim bo ta izdaja priresla množico izvoznic in uvoznic in obilico državnega denarja. In vse le v korist neko-licine brezvestnih trgovcev, krčmarjev in vaških oderuhov, a pod imenom in izgovorom na slovenskega kmeta.«

Hinavščina brez primere.

Kmetijski list piše: »Naši (liberalnosamo-stojni) poslanci so zastopali vedno stališče, da »je njih dolžnost vero štiti.« Ti poslanci da so nadalje zahtevali od srbskih zemljoradnikov, da morajo tudi ti to stališče sprejeti. Leti, da so obljubili, a da obljube niso izvršili. In Kmetijski list pravi na to, da je bilo samostojnežem težko ostati v klubu.

O hinavščina brez primere!

Vero štiti! Ali je mogoče večje norčevanje iz vere in Cerkve, kot ga uganjajo ti verižniki?

Pucelj sam se baha, da je kanceliparagraf v prvi vrsti on podpiral in zahteval. In jasno smo dokazali in bomo še prinesli nadaljnje dokaze, da je kanceliparagraf v živem nasprotju s Cerkvijo in vero, da hoče omejiti in preprečiti Kristusovo naročilo: Pojdite in učite vse narode, učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal. In ti ljudje se drzno izreči bogokletstvo, da vero štitijo,

Dalje: Kdo je poleg propale Domovine grše blatil duhovnike kot Kmetijski list. In duhovniki so Kristusova, torej verska ustanova, brez duhovnikov ni Cerkve, ne vere, ne zakramentov.

In ti ljudje pravijo, da štitijo vero!

Dalje: Poroča se nam, da je med liberalno in samostojno stranko dogovor, da se obojestransko podpirajo v ustanavljanju Sokola.

Da je Sokol, brezverska šturmkompanija, je danes več kot jasno. Spomenica, ki so jo predložili jugoslov. škofje v Belgradu, to tako jasno dokazuje, da liberalci niti enega dokaza ne skušajo ovreči, dasi je hrvatska kršćansko socialna zveza razpisala nagrado 10.000 kron tistemu, ki ovreče le en dokaz naveden v škofovski spomenici.

In tega brezverskega Sokola ustanovljati so se obvezali sedaj tudi samostojneži.

In potem pravijo, da štitijo vero!

Človeku se gabi tako grda, brezdanja hinavščina!

Kmetje, poučite nevedne, kakšnim ljudem so ob volitvah dali svoje zaupanje.

Iz Kmetiskih Zvez.

Shod SLS v Št. Janžu pri Mokronogu.

V nedeljo je bil velik shod SLS v Št. Janžu pri Mokronogu. Poročal je poslanec Sušnik. Ko je g. poslanec bičal centralistično politiko samostojnežev, so pristaši te stranke zaman čakali na g. Majcna, da bi zagovarjal politiko svoje stranke. V svoji

domači občini si ni upal priti na shod. Zbo-rovalci so sprejeli več ostrih resolucij.

Shodi SLS so se vršili tudi v Ihanu in pri Sv. Heleni, kjer je med velikim odobravanjem ljudstva poročal poslanec Gostinčar.

Posl. Stanovnik je imel lepa shoda v Begunjah in Cerknici.

Lep shod je bil tudi na Gori pri So-dražici. Naši pristaši so sestavili kandidatno listo za občinske volitve. V tej občini bo samo ena kandidatna lista.

Zborovanje KZ je bilo v nedeljo v Lukovici. Tudi ta nasprotna trdnjava se bo ob občinskih volitvah zrušila.

Preteklo nedeljo se je vršilo še več shodov, o katerih pa še nismo dobili podrobnih poročil.

Sijajen shod SLS v Škocijanu — trdnjavi samostojnežev.

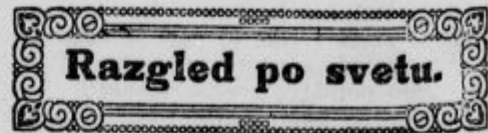
Nedeljski shod SLS v Škocijanu se je zelo lepo izvršil. Poročal je načelnik Jugoslovanske kmetijske zveze, poslanec Brodar. Shod se je vršil na prostem, zborovalcev je bilo okrog 500. Neki mesar iz Škocijana in neki Hrvat sta nameravala shod motiti. Namen se jima pa ni posrečil. Morala sta lepo mirno poslušati in nazadnje osramočena oditi. Uvidela sta, da za razbijanje ni ugodnih tal. Imela sta le par svojih pristašev poleg sebe, vsi drugi so bili naši. Tudi od žensk so samostojneži izvedeli, kar jim gre.

Ko so se samostojneži med govorom poslanca Brodarja smejali, jim je zaklical: »Danes se smejete, čez dve ali tri leta se pa ne boste smejali, ako dobimo centralizem in ga bo ljudstvo čutilo na svoji koži. Vi ste soodgovorni za delo vaših poslancev.« Ko je poslanec te besede izpregovoril, so samostojneži kar obmolknili in začeli odhajati. V Škocijanu je led prebit. Tudi tam bo minulo nasilje, ki so ga uvedli samostojneži.

Vsem Kmetiskim zvezam.

V občini Dobrnice je pogorela Knežja vas. 15 posestnikov je brez strehe, obleke in živčja. Ljudje so v veliki potrebi. Pozivljam vse žlane Kmetijske Zveze, da se zavzamejo za svoje stanovske tovariše in jim priskočijo na pomoč. Pokažimo v nesreči stanovsko vzajemnost.

Janez Brodar,
načelnik JKZ in narodni poslanec.

Razgled po svetu.

SLOVENCİ NA WESTFALSHEM.

Upam, da Vam bode ljubo ako malo po-pišem naše življenje tukaj v Nemčiji med Slo-venci. Kar se tiče društvenih stvari, smo tukaj vedno še precej močni, čeravno nam je vojna veliko pokazila, pa vendar nam ni zamorila skupnega življenja med Slovenci. Sedaj imamo še več društev, kakor smo jih imeli poprej. Imamo večkrat veselice, največkrat s sloven-skimi predstavami. Seveda nas tudi doleteli včasih nepričakovana, žalostna novica. V Gladbeku smo imeli v kratkem dva žalostna slučaja. 30. novembra lanskega leta je umrl

edem najzvestejših Slovencev, zaupni član našega društva in zastavonoša, rojen v št. Rupertu nad Laškem, po imenu Franc Privšek, rudokop v Gladbeku. 18. marca pa je zopet umrl Janez Češko. Pokojnik je bil rojen dne 15. maja 1870 v Gornjih Kosezah na Kranjskem. Leta 1906. je prišel v Gladbek na West-laleko. Zapušča ženo in petletnega sina. Pogreba so se v obilnem številu udeležili tukajšnji Slovenci s slovenskimi zastavami, pa tudi sed nemškega katoliškega delavskega društva so se udeležili pogreba. Tukaj v tujini tudi radi čitamo slovenske časopise. Tako vemo, da imate v domačih krajih hude boje za vero in Cerkev. Bodite zvesti in trdni v tem, kar je naša duša za vse! Premislite, kaj bi bili mi brez Boga, ne dajte se zmotiti od brezvercev, če nam še toliko obetajo, pa nam nič ne pomagajo in nam tudi ne morejo. Tudi tukaj imamo veliko takih, ki nam ves svet obetajo, ne dajo pa nam nič. Zaenkrat zadosti, hočemo pa se še drugičkrat oglasiti in vam ostanemo zvesti. — Predsednik društva sv. Barbare v Gladbeku.

KONEC KARLOVEGA SPREHODA.

Na pritisk male entente (Jugoslavije, Češke in Rumunije) je moral Karl Madžarsko zapustiti in se je sodaj topet naselil v Švici, kjer pa ostane menda samo nekaj časa. Nič slabega se mu še ne godi, dasi ni več cesar. Na njegovem povratku iz Madžarske v Švico ga je spremljala kar cela tropa madžarskih, nemškoavstrijskih in ententnih velikakov. Madžarska ga je tudi priznala za zakonitega kralja, ki naj bi takoj zasedel madžarski prestol, kakor hitro bi to dopuščal njen položaj. Obljubila mu je tudi, da mu bo letno plačevala 10 milijonov kron.

ANGLESKO DELAVSTVO STAVKA.

Na Angleškem so rudarji s nova pričeli stavkami, ker imajo preslabe plače. Stavkujoči delavci tudi drugim ne dovolijo delati. V razne rudokope mečejo cele bombe, da bi tako prestrašili ljudi in jih odvrgli od dela. Globoki podzemski rudniki se zato polnijo s vodo, ker jo nihče ne odvaja in dela se velikanska škoda. Posestniki rudnikov plač nočeje svišati. Zato je kralj odredil izjemno stanje in dal vladi pravico v skrajni sili rudnike zaseči (rekvirirati). Vlada sedaj posreduje med delavci in delodajalci. Delavci groze s vsesplošno stavko. Če to grožnjo izpolnijo, bo na Angleškem do pet milijonov ljudi živelo v brezdelju.

NEMCIJA IN AMERIKA.

Ko se evropske volesile Nemčiji naložile nozorna bremena kot vojno odškodnino, je Nemčija mislila, da bo Amerika, ki je med svetovno vojno vodno nastopala kot znanilka pravičnosti, odločno nastopila proti tem zahtevam evropskih volesil. A sedaj Amerika tudi s masinam noče geniti. Nemčiji je svetovala naj le povrne, kolikor more. Sicer se pa Amerika ne zmeni za evropsko homatijs. Zase boče s Nemčijo skleniti poseben mir, ker versajškega ne pripozna, vsaj velike ameriških senatorjev in sam predsednik Harding so naklonjeni posebnemu miru. — Te dni odhaja ameriško vojno brodovje iz naših dalmatinskih luk.

ITALIJA.

V Italiji se v Rimu vrši konferenca avstrijskih nasledstvenih držav. — Ministrski svet je sklesil, da razpusti sedanji parlament in razpiše nove volitve. Volitve bodo 15. maja. Slovenci na Goriškem in v Istriji bodo postavili svoje kandidate, boje pa se zlasti v Istriji nasilja fašistor, ki bodo zavednim Slovincem s silo skušali zabraniti volitev.

OSTALE DRŽAVE.

Na Poljskem delajo ustavo, seveda malo bolj pametno kot pa pri nas v Jugoslaviji. Takoj v prvih treh tečajih se določajo pravice katoliške cerkve. Po teh tečajih ima katoliška cerkev pravico v svojih zadevah sama odločati v zadevah pa, ki so skupne cerkvi in državi v sporazumu s državo. Pri nas bodo morali pa sedaj še orožniki k pridigan hoditi. Kajne, kako globokoverna je naša vlada! No, pa tudi ti šandarjic nas ne bodo ugnali. — Grke so Turki zopet natepli. Zgubili so v zadnjih bojih 8 tisoč moš in mnogo častnikov. — V Nemški Avstriji se je krščanska stranka ob priliki Karlovega prihoda na Madžarsko odločno izrekla za republiko. — Francozi se v Parizu napra-

vili štetje prebivalstva. Vseh prebivalcev je sedaj 2,880.000. Pred desetimi leti jih je bilo 2,850.000. Torej je mesto naraslo za 30 000 prebivalcev, tako nekako kakor Ljubljana. To je silno malo za Pariz. Je pa tako, ker je tam tako malo npravnega življenja in zakonske svetobe.

Sirom domovine.

KRAŠNJA.

Na belo nedeljo je SLS priredila javni shod, ki je prav dobro uspel. Izvrstno je govoril g. Žužek. Seveda je moral priti na shod tudi neizogibni Germek, ki se je pa s svojimi malo duhovitimi medklci le osmešil in proti svoji volji napravil mnogo poštene zabave. Pravijo, da je vračajoč se s shoda na tihem vendar le nekoliko preglasno se jezil in — klel, da je sploh na shod prišel. Silno zanimivo je to-le: Ko je g. Žužek udaril po krivično razdeljenih davkih, sta se v obrambo davkov oglasila kar dva: samostojnež Piskar iz Blagovice ter neizogibni Germek. In to sta možakarja tudi po pravici storila. Kajti Piskar je lansko leto plačal osebne dohodnine nekaj nad 30 kron, recni: trideset kron, a Germeku se pa kar na obrazu in sploh na celi zunanosti pozna, da obilni davki, ki jih drugi plačujejo, njemu na noben način niso v škodo.

IZ SV. KRIŽA PRI LITJI.

Pretekli teden nas je bila detetela visoka žast. V neki zidnici nas je obiskal človek, ki se nam je predstavil za ministra in poslana Majcna. Tudi svojo gospo je imel seboj. Oba, kakor tudi njihovo spremstvo so bili zelo žejni. Gospod poslanec nam je pravil, da bo on s svojo Samostojno znižal davke, da bo galica zastoj, da bo vse cenje in da bo še on navil trgovcem uro, da ne bodo ljudi tako odiral. Rekel je tudi, da bo odpravil areste, da ne bodo ljudje ponedolžnem kar po mesec dni zaprti, če pomagajo kako malenkost vina ukrasti itd. Tudi gospa ministrova so bili zelo zgovorni. Pravili so, da so bili lani en cel mesec v Belem gradu in kako nebesko je tam lepo in kako dobro se jim je godilo. Rekli so tudi, da bodo naročili ševpla za naše trte naravnost iz Sodome ali pa Gomore. Oba sta nato silno hvalila Samostojno in s ganljivimi besedami naučila za njo. Smilili so se nam ti žejni revčki, ki so se v potu svojega obraza trudili dokazati velike koristi Samostojne. Naši zavedni možje bodo pa takim Samostojnečim obrnili hrbet in se tesno oklenili naše Kmetске zveze.

BOHINJSKA BELA.

Ker mi ni ljubo, da bi se kdo brez vzroka name jezil, kakor se jeze osebe v Bodeščah, omenjene z imeni v zadnjih dveh dopisih v Domoljubu in me naravnost sumničijo, da sem jaz z dopisi v zvezi in ju morda celo spisal, izjavljam resnici na ljubo, da jaz z njimi nisem popolnoma v nobeni zvezi in ju tudi pisal nisem.

Prosim, da tudi uredništvo to potrdi.

Beh. Bela, 9. aprila 1921.

Drolic, župnik.

(Radi potrjujemo, da g. župnik Drolic z omenjenima dopisoma nima prav nobene zveze, ker imamo drugega stalnega dopisnika iz blejskega kota. Uredništvo Domoljuba.)

MALA LOKA PRI IHANU.

Kapela usmiljenih sester od sv. Križa je dobila s pomočjo dobrotnikov star slikan križev pot. Slike na postajah starega križevega pota je osnažil in okvire popravil slikar Marčun iz Bišč. Da je omenjena kapela na Mali Loki dobila križev pot, se je zelo trudila Franca Kokalj iz Pšate. Mnogi dobrotniki iz okolice so prispevali lepe darove, s katerimi so pripomogli, da krasi sedaj lep križev pot kapelo redovnic križark. Križev pot je blagoslovil 15. marca t. l. preč. g. pater Placid Fabiani, bivši provincijal iz Ljubljane. Kapela sester križark so se spominjali z darovi dobrotniki, ne le v bližini, marveč tudi dobrotniki v daljših deželah. Preč. gospodu patru Placidu in vsem velikodušnim dobrotnikom se

vodstvo zavoda sester križark v Mali Loki najiskreneje zahvaljuje. V kapeli se vsak dan večkrat pri skupni molitvi moli za dobrotnike, da bi jim ljubti Bog obilno poplačal zavodu podeljene dobrote v življenju in po smrti.

VALTA VAS.

Dragi bralci »Domoljuba«, danes Vam pa sporočamo le bolj žalostne novice. V ponedeljek 4. aprila zvečer je v gostilni brez vsakega prepira zabodel neki fant vulgo »Krančan« Dularjevega hlapca z nožem v prsi. Ranil mu je le pljuča in je upanje, da bo ozdravel. Pravijo, da ta »Krančan« že v šoli ni bil nič prida in je delal svojim vzgojiteljem veliko sitnosti in preglavice. Ljudje božji — tu se zopet uresničuje pregovor »Človek kaže v mladosti, kaj bo v starosti.« Vzrok temu nesrečnemu dejanju je ženska. To je vendar preneumno, da se dva pulita za eno osebo. Fantje in dekleta! Pamet, pamet, je boljša kot žamet! — Drugi slučaj je pa še žalostnejši. Alojzij Pirč iz Valte vasi, mlad fant, je šel v hosto k tesačem, da bi si prislužil kaj več denarja. A revež je kmalu doslužil. V petek popoldne 8. aprila ga je ubila podirajoča se bukev. Bil je pri priči mrtev. Vsega krvavega in pokvečenega so pripeljali iz gozda. — Bližajo se volitve, a kljub temu je vse mirno. Pametno je to, saj prestrastna agitacija samo razburja duhove, neti sovraštvo in povzroča prepire. Ne s strastjo, ampak z delom za omiko in dobrobit naroda si pridobivajmo pristašev. Končno bodo tudi liberalni samostojneži spregledali, kam so jih zavedli očaki stare liberalne stranke, katera se sedaj vidno suši in krči in pretvarja v razne nove stranke in strancičce. Teh pa je sedaj v Sloveniji kot gob po dežju. Vse stranke brez krščanske podlage se ne morejo obdržati, zato si iščejo novih sredstev in imen, da bi se čimdalje preživeli. — Mogočna liberalna stranka se ni mogla preživeti, in je že v zadnjih zdihljavih — tudi njena hči »Samostojna« se ne bo, ki se vzdržuje na sami laži in hinavščini, častihlepu in dobičkaželjnosti.

SODRAŽICA.

Višji šolski svet je razpustil krajni šolski svet v Sodražici. Zgodilo se je to po nasvetu poglavarja tukajšnjih demokratov. Dosedanji krajni šolski nadzornik g. župnik je odstavljen. Njegovo mesto je zasedel starosta Sokola. Odslovljena sta tudi zastopnika, ki ju je izvolil bivši občinski odbor SLS. Milost v očeh sodražkih in ljubljanskih demokratov je našel edino le še gerent Stupica, ki je postal sedaj še gerent krajnega šolskega sveta in je torej dvojni gerent. On in bivši župan Brežar te dni prav pridno kujeta zvezi z liberalci za občinske volitve. Več o tem prihodnjič.

CELJE.

Težek udarec je zadel našo Marijino družbo dne 29. marca, ko se je poslovil od nje toli požrtvovalni in vsestransko skrbni voditelj č. g. Ivan Alt. Pa ne samo Marijino družbo, temveč celo celjsko župnijo, kajti njegove zasluge glede cerkve kakor tudi katoliškega časopisja v naši župniji so velike. Zato mu ključ celjske fara, zlasti Marijina družba tisočeri Bog plačaj!

KRKA.

Posebno vnet delavec za SKS je postal naš nadučitelj Franc Samec, bivši Slomškar, doma iz Kompolj v Dobrepoljah. Kakor čujemo iz njemu zelo blizu stoječih krogoev, namerava ustanoviti nekakšno »zadrugo« za izvoz živine in prašičev. Torej je imel Avramović vkljub nasprotnemu pisanju »Kmetijskega lista« na koncu koncev vendarle prav, ko je dejal, da so samostojni sami špekulantje in »profitmaherji«, katerim so na srcu le izvoznice in uvoznice. Pa to ni za g. Samca še prav nič hudega; najhujše mu je, ker ne ve, k a k o se taka zadruga osnuje, kajti g. Samec ve o zadrugaštvu prav toliko, kot belgrajski in samostojni centralisti o potrebah in težnjah slovenskega kmeta. Pa ne, da bi mi natočevali, g. Samec je sam priznal svojo popolno nezmožnost na zadrugaštvu. Ako hočete, Vam podamo popoln dokaz o tej naši trditvi. Kaka bo »zadruga«, če jo bodo ustanavljali in vodili taki možje »strokovnjaki«, ki sami nimajo pojma o zadrugaštvu? Opozarjamo vse može, da Sam-

cu in njegovim ne gredo na lim. G. Samec se za kmeto še nikdar ni zanimal, sedaj pa ko mu kaže, vzklikal navdušeno: »V boj za staro pravdo!«

IZ SPOD. BERNIKA NA GORENJSKEM.

Strasen zločin se je dogodil v Spodnjem Berniku v soboto 2. t. m. zvečer. Zbrato se je nekaj fantov nedaleč od hiše Jenkove. Posesnikov sin Blaž Jenko je doma prebiral časopise, koristne kmetijstvu. Mati ga opomni, naj gre spat. Nato gre še v hlev pogledat k živini. Na dvorišču si prižge še cigareto. Med tem siliti fante, da se tam razgovarajo. Nič hudega sluteč gre s njim ter jih lepo pozdravi. Komaj izgovori, pa stopi k njemu Franc Založkar, in mu veči, naj gre kar spat. Zda se pa skoči k njemu še posesnikov sin Stare Ar. drel po domače Ropetov, star komaj 20 let, in ga udari s vilami s tako silo po glavi, da se Blaž Jenko takoj zgrudi nezavesten na tla. Par fantov pristopi in ga odnesejo domov. Nezavesten je ležal do jutra drugega dne in izdihnil. Že prejšnja početja tega mladoletnega Antreja Stareta so kazala, da je bil na jako slabi verski podlagi. Pokojni Blaž Jenko je bil zvest pristal Kmetijske Zveze. Vsem jako pri- ljubben fant. Bil je član tekočnega izobraževalnega društva in velik prijatelj obojstranskega odnosa, h kateremu je naravnost vse mislil. Že tedaj se je vohobeleval ljubiteljski svetovet v prostoru ljudskega doma v Čerklihu. Jako ga je zanimalo napredno kmetijstvo in organizatorično delo. Bil se zanimoval v vseh zari- rid in tudi v političnih stvarih. Na njem se je brala vedna zavedljivost in se bilo pričakovati veliko od njega. Jako ga pogostito ži- lostni starši doma in pogosta se tudi na iz- obraževalnem polju. — Na svetu se naj zve- dami!

ZMINEC.

Ne bi človek verjel, da se bo letka mestna li- beralna visokost ponikala do nas, zminskih bribov- cer. Kar dva so poslali, da bi nas farbali. Eden je dobravski Zagar, povod znani veritnik, ki se je med vojsko skrival doma, delal milijone in ne- sramno rekviriral kmetom krompir. Drugi je pa menda neki narodni socialist Marjančnik iz sve- tovnosnane puštalske družine. Vsaj toliko bi pa že imeli liberalce za pametne, da bi takih dveh tičev nikar ne pošiljali med nas, ker imamo, hvala Bogu, veliko boljnih moč v zminski občini, ki pa seveda liberalni gospodi smrdijo. Samo ta nasvet damo liberalcem, naj raje slikajo svoj sokolski dom s Jožkovičevimi bankovci in Zagarjevimi deskami, naše hiše pa naj pustijo pri mira, sicer znaže sle- teti čez prag.

Tedenske novice.

Politične.

p V Belgradu. Delo v ustavnem odboru je končano. Večala se je prva seja ustavotvorne skupščine, ki je obdelovala najpreje odredbe, ki jih je izdala vlada proti komunistom. Z gla- savi vladnih strank so bile te odredbe odobre- ne. — Muslimanskim poslancem iz Srbije in ki pripadajo radikalni stranki se tudi cede sline po milijonih, ki so jih deležni njihovi sobratje iz Bosne in Hercegovine. Zato so NI do mini- strskega predsednika Pašiča in zahtevajo tudi milijone za svoja veleposestva in grobe, da bodo v nasprotnem slučaju pustili vlado na ce- dilu. Tako bo ljubimiva liberalno-samostojno- radikalna vlada morala šteti še nekaj stotin milijonov iz kmetijskih lepev, če bo hotela centralizem spraviti pod streho. — Znani poli- tik Protić je z nekaterimi tovariši instopil iz radikalne stranke, ker ne odobrava njene po- gubonosne politike za državo.

p Stranka v razsulu. »Slov. Narod.« poroča o govoru ministra dr. Kukovca, za-

čelnika liberalne stranke, na nedeljskem zaupnem shodu liberalne stranke. Med drugim je povedal g. načelnik, ki ima go- tovo vpogled tudi v podružnice svoje stran- ke, »da se Samostojna kmetijska stranka nahaja v razsulu«. — Seveda, vsaka stran- ka, ki je dovršila svojo nalogo, mora priti v razsulo. In SKS je sijajno dovršila svojo nalogo: del slovenskih kmetov je pognala v liberalni brezverski tabor, ga razcepila ter s tem znatno oslabilo njegovo odporno moč. In to so liberalci hoteli. Dalje je pro- dala slovenskega kmeta belgrajskemu cen- tralizmu. Tudi v tem so liberalci dosegli, kar so nameravali. Končno je Pucelj postal minister, samostojneži so profitirali pri svo- jih belgrajskih kupcijah, in tudi s tem je na- loga samostojne kmetске stranke izvrše- na. Zato jo bodo liberalci sedaj polagoma razpustili in namesto nje ustanovili — ka- kor poročajo — stranko obrtnikov in ma- lih posesnikov, ki bo imela približno iste naloge kot SKS — varati javnost in delati profite za liberalne žepe.

p Tudi pavova perje ne bo nič pomagalo. Kmetijski list ne more priti do sapa. Izdajstvo, ki se ga v Belgradu izvršili samostojneži nad stranskim kmetom, je tako vnebovpijoče, da Kmetijski list ne ve, kje bi zagrabil, da bi vsaj malo svoje belgrajske verižnike in pro- fitinirneje (kmetičevce), kakor imenuje vodi- taj srbskih kmetov samostojne poslance, po- tegnil iz čista. Zavedjo tega do nebes povzdi- guje mesarja Pucelja, ki ga kmetje v lastnem okraju tako dobro poznajo, da je tam temelji- to propadel. Zlasti pa si nadevuje Kmetijski list pavovo perje s tem, da navzvenje neved- nim ljudem, da je samostojna kmetška stran- ka dosegla zvišanje cen goveji živini, znilano carino itd. Enkrat pa smo že natančno poro- čali, da je to edinole zaslug jugoslovanskega zadrudišstva, ki je stavilo v tem oziru minist- rstvu predloge. Na to je bil sklican v Belgra- du znani gospodarski posvet, kjer se je ta predlog zadrudišstva še precej ugodno rešil. Ker samostojneži nimajo niti ene zadruga so seveda pri zahtujanju carine ravno tako nedolž- ni kot recimo afrikanški ljudje. — Seveda sila je sila, in kadar se barka potaptja, je vsako sredstvo dobro.

p Razlog, da so šli v vlado, navaja Kme- tijski list. Ta razlog je strah pred klerikalci. »Povod bi nas tlačili in preganjali, izvedli bi občanske volitve s lenskami in bi nam do- prihodnjih državnoborskih volitev popoluoma zavili vratc. Mi pa mislimo, da se pri nas stranki, ki ima resnično kmetški in kršćanski program — kot to vedno povdarja Kmetijski list — ni treba bati za kmeta tako očividno »škodljive« stranke kot je po liberalnem mne- nju klerikalna. Če se pa je kljub temu tako boje, da se upajo vdrati samo s pomočjo gni- le vlade in prav nič z močjo svojega programa, potem je pač resnično, ta samostojna stranka nima drugega programa kot boriti se za brez- versvo in za koristi svojih lepev. Tako je Kmetijski list nehoti zelo dobro ocenil svojo stranko.

p Skupna stranka. Na zborovanje zaupni- kov liberalne stranke, ki se je vršilo preteklo nedeljo v Ljubljani, so došli tudi zastopniki samostojnežev. To se razume samoobsebi.

+ »Nepriustranski« vladni komisar dr. Spiller. Vlada je nasilno razpustila odbor kmetijske družbe in imenovala vladnega

komisarja, ki ima, kakor v svojem sloves- nem proglasu trdi, edino nalogo, da izvede občni zbor. Svoje namene že uresničuje. Svojevoljno določa neposredno pred ob- čnim zborom delokrog in okoliš podružni- cam. Ze celo leto so samostojneži nasilno ovirali občni zbor kmetijske podružnice v Šmarjeti. Ko je bila podružnica ustanov- ljena, je bilo izrecno določeno, da se skla- da njen okoliš s poštnim okolišem šmar- jetskim. Nekateri razgrajči iz Skocijana pa tega niso hoteli priznati in so nasilno in rokovnjaško preprečevali občne zборе te podružnice. Sedaj je ta »nepriustranski« vladni komisar te razgrajče nagradil s tem, da je razširil okoliš podružnice, ka- kor so ti nasilneži zahtevali. Ali je bilo to tudi v Vašem pooblastilu, g. »nepriustran- ski« komisar? Večina teh razgrajčev je vpisana tudi pri podružnici v Skocijanu. Po pravilih kmetijske družbe je pa zabran- jeno, da bi smel biti isti človek pravi ud dveh podružnic. Vsled tega so mandati delegatov tako škocijanske kakor šmar- jetske podružnice neveljavni. Seveda ne- priustranski Zerjavov komisar bo kljub te- mu vsem izdal poverilnice za občni zbor. Morda se bo s tem izgovarjal, češ, da bi ti razgrajči zopet motili občni zbor podruž- nice. Mi vprašamo: Zakaj ste poslali k občnemu zboru podružnice v Velikih La- ščah zastopnika okrajnega glavarstva? Ali ne bi mogli tega storiti tudi pri podružnici v Šmarjeti? Pa pri nas je povsod dvojna mera. Nasproti samostojnežem se velja noben zakon, proti nam pa nasilje. Če je to vladnim možem prav, nam je tudi. Vsa- ko nasilje se konča s porazom, o tem se boste kaj kmalu prepričali vi, ki strankar- sko izrabljate državno oblast.

p Žužemberški gerent Gustav Kernc. Deželni predsednik Baltič je brez vsakega stvarnega razloga in ne da bi navedel za to sploh kakšne razloge, razpustil občins- ki odbor žužemberški. Javnost bo zani- malo, kdo je Gustav Kernc, ki ga je pove- rila Baltičeva vlada z gerentstvom žužem- berske občine. Ta mož, ki je sicer po svo- jem poklicu davkar, je posebno znan po svojih pretepaških uspehih. Ko je služil še pri davkariji v Mokronogu, se je lotil učitelja Bohinca in mu v tepežu zlomil no- go. Svojeja šefa Josipa Cerka pa je v Žu- žemberku napadel s boksarjem in ga pobil na tla. Cerk je tedaj težko poškodovan na glavi obležal nezavesten. S temi pretepa- škimi junaštvi je Kernc gotovo sijajno do- kazal svojo usposobljenost, da postane župan žužemberški. Gniloba liberalne vla- de smrdi že do neba.

p Zalostna Puceljeva slava. Mesar-minister Pucelj se je izrazil: »Jaz sem tisti, ki je naj- bolj pritiskal, da pride na dan kanceliparagraf; sem sicer katoličan, vem, da sem delal proti katoliškemu naziraju, če hočete, proti svo- jemu prepričanju, a vendar se enkrat: jaz sem tisti, ki je najbolj pritiskal, da pride na dan kanceliparagraf.«

Domače novice.

d Naši shodi. V nedeljo dne 10. t. m. se je vršil s jutraj po prvi sv. maši pri Sv. Heleni prav dobro obiskan shod, na katerem je govo- ril g. poslanec Gostinčar. Sprejele so se pro- testne resolucije proti Pribojevičevim kmetijskim

odredbam in proti kancelparagrafu. Razgovor je bil tudi o občinskih volitvah. — V Ihanu se je vršil v nedeljo 10. t. m. popoldne zelo dobro obiskanih shod. Govoril je g. poslanec Gostinčar. Sprejele so se soglasno protestne resolucije proti Pribičevićevim šolskim odredbam in pa za olajšavo vojne službe. Navzoči so bili tudi nekateri samostojenci, ki si pa niso upali braniti lastne stranke. Bil je tudi razgovor zaradi občinskih volitev.

d **Politični odbor SLS** za novomeško okolico vabi svoje zaupnike k važnemu sestanku, ki bo v torek, dne 19. aprila v Novem mestu v Rokodelskem domu ob 10. uri dopoldne. Pridite gotovo vsi!

d **»Avtonomist«**. V Ljubljani je začel izhajati tednik »Avtonomist«, ki zagovarja avtonomijo Slovenije. Stane mesečno 10 kron. List priporočamo.

d **Pijanci in kvantači iz ljubljanskih beznic** so se organizirali. Začeli so izdajati svoje glasilo, ki se imenuje »Pondeljek«. Vsa grdobija in umazanija ljubljanskih beznic, ki smrdijo najbolj v noči od nedelje na pondeljek, se odlaga v tem listu. Vsi pijanci, vse propalice, vsi kvantači so obvezani, da se naroče na ta list, ki ga urejuje zloglasni, propali Milan Plut.

d **Vrhnika**. Poročil se je starosta Katol. društva rokodelskih pomočnikov, Mihael Jerina, z delavno in požrtvovalno članico naših družtev in družb, Marijo Jurjevič. Obilo sreče! — Ob tej priliki so gostje postavili temelj za upeljavo bolniških strežnic in zbrali vsoto 1020 kron. S tem temeljnim darom naj bo ovekovčena poroka naše odlične članice!

d **Vremena Krajanem ne bodo se rjasnila**, kakor je prerokoval dr. France Prešeren,

1. dokler bodo po sokolskih načelih vzgajali mladino;

2. dokler bodo imeli kamelcone, ki spadajo pravzaprav v špirit in muzej, na čelu svojih obrambnih organizacij;

3. dokler bodo imeli kozle za vrtnarje;

4. dokler bodo s krokanjem reševali domovino;

5. dokler se bodo dostojnosti in morale učili na plesih;

6. dokler bodo svojo duševno hrano zajemali iz demokratskih listov;

7. dokler bo stanovanjski urad reševal stanovanjsko bedo;

8. dokler bodo s klečeplastvom izražali svoj patriotizem;

9. dokler bodo imeli samo eno državno »oblačilnico« in kar celo vrsto državnih in drugih »slačilnic«;

10. dokler bodo od majhnega volička prikakovali veliko mesa.

Tako smo dobili napisano v amerikanškem listu »Edinost«.

d **»Kmetovalca«** lepo prosimo, naj piše tako slovensščino, da ga bo mogoče razumeti. V Ravniharjevem članku »Splošni pojmi glede konjereje« v zadnjem »Konjereju« so slovniške napake tako obilne in grde, da vsakega količkaj izobraženega bravca silno motijo pri branju, pri čemer se razumevanje itak nejasno pisanega članka še bolj otežuje. Pa tudi preprostemu, slovniško nenaobraznemu bravcu moramo vedno nuditi lepo in čisto slovensščino, da mu na eni strani ne kvarimo njegove govornice, v kolikor je pravilna, na drugi strani pa da ga izobrazujemo v le-

pem in pravinem slovenskem izražanju. Prosimo: brez zamere.

d **Kaj v Ameriki vse vedo**. Amerikanski listi prinašajo debelo tiskano novico iz Londona, da je med Jugoslavijo in Italijo izbruhnila vojska in da je Postojna že vsa v plamenih.

d **Turjak**. Umril je Anton Žmuc, dolgoletni logar pri turjaški graščini, star 80 let. d Ne hodite skozi Vintgar, dokler ne bodo mostički popravljeni.

d **Pobegnili sta dne 17. marca** dijaka ptujske gimnazije, Franjo Omerza in Otokar Bajec, stara 18 let. Omerza je malo večji in govori slovensko in hrvaško, nosi okroglo mornarsko čepico z napisom »Hrvatska«. Njegovo perilo je označeno s številko 52. Bajec je manjši in govori samo slovensko. Perilo ima zaznamovano s številko 38. Prosi se vsakdo, ki bi jih videl, da jih takoj prijavi najbližji orožniški postaji ali pa upravi »Dijaškega doma« v Ptuj.

d **Ubegli zavratni morilec** Janeza Kreka, 19 letni France Alič iz Trnovca pri Medvodah je neznano kam pobegnil v gozdove. Kot sokrivci tega groznega umora so bili do sedaj aretirani trije mladi kmečki fantje in Krekova žena, 25 letna Marija, ki je obljubila za umor Aliču nagrado 10 tisoč kron.

d **Izkopano človeško okostje**. Na temelju bančnega poslopja »Zadružne gospodarske banke« so delavci izkopali človeško okostje. Lobanjo so odnesli v muzej.

d **Požar**. Na praznik Oznanenja M. D. popoldne ob štirih je začelo goreti pri Kajžarju v Javoru pod Ljubljano. Pogorela je hiša, vse gospodarsko poslopje, gospodarsko orodje, seno, ves živež, veliko bleke in denarja 4000 K. Rešili so le živino in nekaj hišne oprave. Škoda je v današnjih razmerah zelo velika. Približna cenitev se je ugotovila na 75.000 K. Zavarovalnina znaša 1400 K. Požar je nastal kakor splošno po otrocih. Splošno se opaža, da starši premalo odločno nastopajo proti kajenju cigaret. Mali šolarji pobirajo zapaljene čike, a odrasli se jim pa smeja. To jako kvarno vpliva na nerazsodno mladež. Vsak se hoče malo »postaviti« — nekateri očitno, drugi, ki imajo malo boljše vzgojo doma, poskušajo skrivaj. Ni čudno, da plevel tako bujno poganja, ker ga splošno ne zatirajo. Odrasli pozor, da vas plevel ne zaduši!

d **Požar v Volčjem potoku**. — Škode 300.000 kron. Dne 4. t. m. je izbrulnil požar pri posestniku Ivanu Dimniku v Volčjem potoku in uničil hišo, skedenj, šupo in svinjak. 2 kravi, 1 voliček in 1 konj so v ognju poginili; žito, seno, slama in gospodarsko orodje je uničeno. Škode je povzročil požar 300.000 kron, pogorelec je bil zavarovan le za 1700 K.

d **Požar v Smedniku**. Dne 1. aprila je pred 10. uri zvečer ogenj izbruhnil pri posestnici Jeraj, po dom. Drmastijevki. Zgoreli so podi in drvarnica. Ker je bilo mirno, se je ogenj omejil. Na pomoč je prihitela požarna bramba iz Mavčič. Zažgala je zlobna roka. — Kdaj se bo uresničila požarna bramba v Smedniku?

d **Avtomobilska nesreča**. Brivski vajenec Jakob Pančur iz Kamnika je s kolesom vozil po glavni cesti proti Domžalam. Tik pred Domžalami pri prvih hišah je Pančur zapazil tri na cesti stoječe moške. Začel je zvoniti in vpiti, da naj se umaknejo, zlasti ker je z na-

sprotne strani pridiral tovorni avto. Moški se mu niso hoteli umakniti, zavil je proti sredi. V tem trenutku je prišel avto, ki ga je zgrabil in podrl na tla. Težki avto je šel čezenj, Pančurju so bile težko zdrobljene noge in na glavi je dobil tudi velike rane.

d **Samomor**. V Ljubljani je mlad narednik Janko Kliba, dodeljen tehnični trupi v Zagrebu, od koder je ob 11. uri prišel z vlakom, z revolverjem ustrelil najprej v svojo zaročenko, uradnico čekovnega urada, 21 letno Franjo Ivančič, ki se je nezavestna zgrudila na tla v kuhinji. Sam, stoječ ob kuhinjskih vratih, pa si je za tem pognal kroglo v glavo. Mrtev se je sesedel na tla. Narednika so prepeljali v garnizijsko mrtvašnico. Težko ranjeno Franjo Ivančič pa z rešilnim vozom v javno bolnišnico, kjer so jo takoj operirali.

d **Uboj**. Dne 2. t. m. zvečer okoli 10. ure je Andrej Stare, po dom. Ropetov iz Spodnjega Brnika udaril po glavi z gnojnimi vilami na vasi Blaža Jenkota iz Spodnjega Brnika. Prenesli so ga drugi fantje na dom, na kar je drugo jutro ob 6. uri umrl.

d **Stekel pes** se je pojavil na Igu, črn, srednjevelik, močan pes, ves peneč in z glavo proti tlom. V divjem in besnem diru je divjal po cestah od vasi do vasi. Klal, grizel, popadal in pokončaval je vse, kar mu je prišlo na pot. Ves Ig je bil vznemirljen in pokoncu. Po vaseh so se zbirali kmetje na lov proti steklemu psu. Po Igu je pes popadel in obklal več domačih psodčuvajev, 8 ugriznenih in skoro steklih domačih psov so postrelili. Črni stekli pes pa je ugriznil tudi dva mala otoka.

Iz naših društev.

MIRNA PEČ.

Znamenit dan v zgodovini našega Orla je bila bela nedelja. Ta dan je pristopilo 20 bratov v krogih, katere so posedili bližnji odseki, k svetemu obhajlu. Pri sveti maši sta stregla brata Rapuš in Krevs, kar je napravilo zelo lep vtis. Po sveti maši je bila v dvorani slovesna obljuba. Obljubili smo, da se bomo vedno ravnali po navodilih orlovske »Zlate knjige« in živeli res orlovsko, kričansko življenje. Popoldne po litanijah je bila ob polnočtevilni udeležbi uprizorjena igra »Trije tički«. Vsem udeležencem, posebno še bratom Orlom je ta dan ostal globoko v spominu. Obljubili smo, da hočemo vedno in povsod delovati za procvit in prospek našega Orla in to bomo tudi storili.

IZ ČRNEGA VRHA NAD POLHOVIM GRADCEM.

Tukajšnje Slov. kat. izobr. društvo je na dan Oz. Mar. Dev. popoldne po litanijah uprizorilo veseligr »Čevljar« s žaljivim kupletom »Mizar« in s srečolovom. Igrali so bratje Orli z Malenskega vrha pod spretnim vodstvom gđ. učiteljice Terezije Rant. Kot začetniki so vsi igralci svoje vloge zelo dobro rešili. Med občinstvom je bilo opaziti veliko zadovoljnosti in napete pozornosti. — Pred igro je pozdravil bogoslovec A. B. vse navzoče rojake in pa goste, ki so prišli iz sosednjih fara; jim razložil pomen in namen prirejenega slavlja ter jih navdušil za delo v dramatičnem odseku. Nato je nastopil g. kaplan Gogala. V jasnih in prepričevalnih besedah je orisal vrline in značaj našega Orla, želeč, da bi tudi v Črnem vrhu kmalu razpel svoja krila. — Kake cille naš Orel zasleduje, so nam ta dan

načlepše pokazali fantje z Malenskega vrha sami, lo so zjutraj odkorakali v župno cerkev in tam skupno z učiteljico prejeli sveto obhajilo. Da, to je sad dobre in edino prave izobrazbe! Mi pa, ki smo jih ta dan videli, jih ne bomo občudovali, temveč posnemali! — Z igro v neposredni zvezi je pa tudi prostoro. Da smo mogli igralcem-gostom pripraviti tako lep oder, je največja zasluga predsednika našega izobraževalnega društva, ki ga je kot izučena tesar po svoji bistroumnosti zgradil sam in ravno tako tudi dvorano, prostorno za 400 ljudi. Dalje je k uprizoritvi prve igre pri nas mnogo pripomožel tudi gostilničar g. Iv. Buh, ki je dražje volje posodil zastoj deske, platno za kulise, blago za zastor in drugo nakitje, za kar mu bodi na tem mestu izrečena še enkrat priručna zahvala! — Da je pa tudi že zunanja okolica tega prostora pričala o nenavadni slovesnosti, so poskrbela marljiva domača dekleta, ki so spletala vence

iz jelkovih vejic ter z njimi okrasila vhod in pa dva močočna mlaša z zastavami pred vhodom v dvorano. Tudi njim še enkrat najlepša hvala! Zavedati pa se moramo slednjič, da se je treba za stvar, ki služi skupnemu namenu, ki je v korist nam vsem, tudi res žrtvovati! Vsaj se prav tukaj pokaže, koliko je kdo izobražen, koliko kdo stori za dobro stvar iz ljubezni in koliko iz drugih nižjih namenov. V tem slučaju, potem pa če nikjer drugje, prav lahko posnemamo nasprotnike našega katoliškega pripravnika žrtvovati se za svojo stvar, za skupne cilje — to je njim kakor zakon! Živ primer imamo ne daleč od naše fare, kjer pri gradnji školskega doma s krampom in lopato v roki pomagajo učitelji in drugo izobraženstvo! Upamo, da na enak način pokažejo tudi naši fantje, naši mošče in gospodarji svojo pozitivno ljubezen tedaj, ko začnemo tudi pri nas graditi svoj lastni društveni dom!

konjska nad 220 cm 2300 K za kos, ovčja 350 K za kos. Cene v avstrijskih kronah. — Praga, Volovska koža do 24 in pol kg 14 K, od 25 do 29 in pol kg 14 K 40 vin., od 30—39 in pol kg 15 K 70 vin., od 40—49 in pol kg 15 K, nad 50 kg 11 K 30 vin. Enako težke bikove kože 11 K 70 vin., 12 K 30 vin., 13 K 10 vin., 10 K 70 vin. Enako težke kravje kože 14 K 30 vin., 13 K 80 vin., 16 K 10 vin., 15 K, 12 K 30 vin za 1 kg. Telečje kože do 3 kg 50 K, 3—4 kg 70—78 K, 4—5 kg 92—100 K, 5—6 kg 107—115, 6—7 kg 120—128 K za kos.

g Cena krznu. Lipsko. (Nemčija.) Kuna 700 mark, gorska kuna 650—675 mark, lisica 170—190 mark, krtica 2.75—3 marke, zajec 8—9 mark, jazbec 80—90 mark, mačka 10—12 mark za kos za prvovrstno blago, koza, zimsko blago, 60 mark za kos.

g Cene moke v Nemčiji. »Frankfurter Zeitung« poroča, da bo cena prvovrstni moki, ker se je posrečilo nakupiti Nemčiji pod ugodnimi pogoji ameriško pšenico, 6 mark 25 penigov za 1 kg, aprovizacije jo pa bodo prodajale odjemalcem po 3 marke 50 penigov. Tako bodo jedli Nemci znatno cenejši kruh kot pa mi.

g Cene vina na Francoskem. V zadnjem času so znatno padle cene vina na Francoskem. Vino I. vrste stane 400 frankov, II. vrste 280 frankov za 1 piéce (= 270 litrov).

g Cene v Pragi. Cene v češkoslovaških kronah: Voli 12—17 K, teleta 12—16 K, krave 17 K, koze 6—10 K, domače svinje 15—18 K, pitane svinje po 19 K za 1 kg žive teže. Volovsko meso prednji del 12 do 15 K, zadnji 14—18 K, bikovo meso 10—14 K, kravje meso prednji del 14 K, zadnji del 14—17 K.

g Sladkorni trg. Na ameriškem trgu sladkorja vlada še vedno mir. Kakšna je letošnja žetev na otoku Kubi, se še vedno za gotovo ne ve, ker si poročila nasprotujejo, gotovo pa je, da bo slabša kot se je preje računalo. Računalo se je namreč na 4000 ton (tona je 1000 kg), nekatera poročila pa govore s 3000, 2500 ali celo 2300 tonah. Po drugih vesteh znaša pridelek kubanskega sladkorja do 15. marca 1600 ton in 240 ton od prej, tako da znaša vse skupaj 1840 ton, od česar je pa že 1600 prodanih. — V Češkoslovaški se nadaljuje povpraševanje od strani Anglije, ali se ne prodaja veliko, ker angleški kupci povprašujejo največ po kristalnem sladkorju, čim za sladkor v kockah kažejo manj zanimanja, čeprav se ga je izvozilo pred vojsko veliko v Anglijo. Ker je tudi s Francijo sklenjena pogodba za kristalni sladkor, ga bo ostalo za trgovino precej malo.

g Vrednost denarja v Švici. 100 jugoslovanskih kron je vrednih 4 franke 15 santimov (to je 4 krone 15 vin.), 100 avstrijskih kron 94 santimov (vinarjev), 100 mažarskih kron 1 frank 92 santimov (to je 1 krona 92 vinarjev).

g Svobodno trgovino za vse predmete nameravajo upeljati v naši državi. S tem odpuščejo vse maksimalne cene, ki so bile doslej veljavne.

g Popis živil nameravajo izvršiti v naši državi. To zadevo bo vodila posebna komisija.

g Naš izvoz pšenice v Avstrijo. Avstrijski listi poročajo, da je Jugoslavija v pre-

Gospodarski obzornik.

ZITNI TRG.

Položaj na trgu z žitom je popolnoma nejasen. Ponudba in povpraševanje je znatno. Vse čaka v prepričanju, da mora vlada odpraviti prepoved o izvozu žita. Vsled tega je sedaj nemogoče naznačiti cene na trgu. V slučaju, da bo izvoz dovoljen, bodo morale pasti cene tudi na domačem trgu, ker so padle cene tudi v inozemstvu. Izvozniki ne bodo mogli plačati žita pridelovalcem po tistih cenah, ki bi jih mogli plačati pred prepovedjo izvoza. Za domačo potrebo se kupuje samo pšenica oziroma moka. Za to blago so cene trdne, ker je povpraševanje znatno, čeprav bi morale z ozirom na položaj na svetovnem trgu znatno pasti.

Na svetovnem trgu se zadnja dva meseca opaža stalno padanje cen žita. Najpreje so pričele padati cene žitu v Ameriki, nato se je pa pričelo širiti to padanje tudi na evropski trg. Pretekli mesec je bil tudi naš trg pod učinkom tega padanja, zato je vlada, ko je videla, da naši pridelki ne morejo konkurirati v inozemstvu, odpravila oziroma zmanjšala izvozno carino. Trenutno smo mogli sicer uspešno tekmovali v inozemstvu, ali ne dolgo časa, ker so cene padale naprej. Naj navedemo slučaj. Stot ameriške La Plata koruze je stal na Nemškem meseca februarja t. l. 290 mark, danes pa stane 204 marke, torej je padla cena za 30 odstotkov.

Iz vsega tega moremo sklepati, da bodo cene žita na domačem trgu vsled nižjih cen na svetovnem trgu, tudi padle.

Gospodarski in tržišni pregled.

g Ljubljanski trg. Glede govejega mesa so se ukinitile samo za poskušnjo za dobo nekaj dni maksimalne cene vsled silno težavnega nakupa klavne živine. Začasno ukinitenje je bilo potrebno, da se prekine štrajk in omogoči spraviti na trg zopet dobro blago, namesto starih krav, bikov in mlade, nedorasle živine ter zajezi vsled mogoče konkurence med mesarji podtikavanje kosti in druge manipulacije s sumljivim mesom. Slabo meso, ki se po na po temni ali rumenkasti barvi in je brez loja, naj se tudi po znižani ceni ne kupuje. Sla-

be, za klanje neoporne vole se plačuje po 19—21 K za kg žive teže, za klanje dobre vole se plačuje 22—24 K. Svinjskega mesa primanjkuje. Cena za kremenateljce 38 K kg meso I. vrste, II. vrste 34 K. Cena slanini se zniža od 50 K do 46 K za kg. Riba in sal 48 K, trebušna slanina 42 K. Telečje meso 28 K I. vrste, 24 K II. vrste. Dobrih, domačih telet je na trgu izredno malo, ker kmetovalci vsled visoke cene pitane živine teleta rede. V ostalem je trg dobro založen, tako da se krije popolnoma dnevno potrebo. Jaje je dovolj in se plačujejo po 1.60 do 1.80 K. Moka št. 0 po 17.50 K kg.

g Cene v Belgradu za 1 kg: Goveje meso 9 dinarjev, telečje 10 din., svinjsko 11 din., slanina 11 din., salo 12 din., mast 12 din., suho meso 14 din., navaden sir 14—16 din., moka št. 0 4 din. 50 par, št. 1 4 din., 1 liter mleka 2.50 din., 1 jajce 40 do 50 par.

g Cene v Nišu. Pšenica 110—120 din., ječmen 110 din., koruza 90—100 din., pšenična mešana moka 250 din., koruzna moka 110—120 din. za 100 kg, jajca 1 kos 40—45 par, ovčje kože z rogovi za kos do 25 dinarjev, jagnjetove do 10 dinarjev za kos.

g Cene v Skoplju za 1 kg: Goveje meso 11 dinarjev, ovčje 7 din., kozje 6 din., svinjsko 11 din., suho meso 18 din., slanina 11 din., mast 11 din., moka 2.50 din., koruzna 1.50 din., vino 1 liter 8 din., žganje 16 din., mleko 3.50 din.

g Padanje cen vina na Štajerskem. Na Štajerskem padajo cene vinu še vnaprej, ker so se pridelovalci prepričali, da po starih visokih cenah ne bodo mogli prodati svojih zalog.

g Izvoz graha je dovoljen.

g Vrednost denarja drugih držav. Ameriški dolar 140 K 60 vin.; francoski frank 10 K; italijanska lira 7 K 20 vin.; rumunska lei 2 K 80 vin.; bolgarski lev 1 K 68 vin.; nemška marka 2 K 29 vin.; avstrijska krona 23 vin.; carski rubelj 71 vin.

g Cena hmelju na Češkem. Zatec. Cena hmelju za 50 kg 1500—2300 češkoslovaških kron, najboljši vrsti 2500 češkoslov. kron.

g Cene surovim kožam. Dunaj. Goveja koža 140 K, telečja 240 K za 1 kg.

teklem letu izvozila v Avstrijo 2.774 vagonov pšenice in 2.331 vagonov pšenične moke v vrednosti 168 milijonov dinarjev.

g Za zboljšanje prometa. V prometnem ministertvu v Beogradu se vrše konference vseh ravnateljev železniških ravnateljstev. Na teh konferencah se razpravlja vprašanje o zbolšanju železniškega prometa v naši državi in sestavlja poletni vozni red.

g Naročila naše države pri mažarskih tovarnah vagonov. Mažarski list »Az Est« poroča, da je naša država sklenila z mažarskimi tovarnami vagonov novo pogodbo, ki se nanaša na popravilo lokomotiv in vagonov. Doslej so nam na Mažarske. a popravili 400 lokomotiv in 2500 vagonov.

g Nemci nam ponujajo za odškodnino lokomotive in vagonne namesto denarja. Ministrski svet je sprejel ponudbo nemške vlade, da nam na račun vojne odškodnine pošlje nemška tovarna »Barkhaus« cel nov vlak, obstoječ iz 1 lokomotive in 50 voz. Ta pošiljatev se ima izvršiti najpozneje do 1. junija t. l. Naša vlada je to ponudbo sprejela, toda potrditi jo morajo še »predobri« zavezniki, nakar postane šele pravomočna. Pravijo, da kadar kihne kak naš minister, da postane to pravomočno šele tedaj, kadar to potrdi antanta.

g Razdelitev železniških vozov bivše monarhije. Komisija, sestavljena v svrhu razdelitve železniških voz, je svoje delo končala. Z razdelitvijo vagonov se je pričelo 1. aprila. Za sedaj se bo razdelilo 50 tisoč voz, nadaljna razdelitev pa bo sledila v najkrajšem času.

g Upekljavanja motornih vagonov. V Kielu v Nemčiji so pričeli izdelovati novo vrsto vagonov, ki so opremljeni z motorjem, katerega goni benzol. Tak voz ima 32 sedežev in 10 stojšč, vrednost njih je pa ta, da se čimo bolj izrabljajo železniške proge. Z uspehom se uporabljajo za promet med bližnjimi kraji. Danska in Nizozemska sta naročila že veliko takih voz.

g Koliko ima Jugoslavija parnikov na morju? Vsega skupaj ima 148 parnikov in sicer 31 večjih in 217 manjših. Večino ladij so Italijani pograbili po vojski in jih pridržali za sebe.

g Avtomobilna zveza Celje—Dobrna in Celje—Vojnik. V Vojniku se je ustanovilo društvo, ki namerava upeljati redni avtomobilni promet med Celjem in Dobrno in Celjem in Konjicami preko Vojnika.

g Obmejna postaja Postojna. V Italiji je nova obmejna postaja Postojna, ki je oddaljena od naše postaje Logatec 26 kilometrov. Vse blago, ki se pošilja v Italijo, se bo od naše strani pošiljalo do Postojne in do te postaje računalo voznino.

g Črnogorski perperji se bodo zamenjali tako, da se bo za 4 perperje dobil 1 dinar.

g Drobiž po 20 par pride v kratkem v večjih množinah v promet.

g Gozdni zakon za Slovenijo je deželna vlada sklenila raztegniti tudi na Prekmurje.

g Kmetiška šola na Gorenjskem se namerava ustanoviti. To bo prva šola planinskega tipa v celi naši državi. Tako se bo vendar enkrat uresničilo prizadevanje naših poslancev.

g Nova mesta živinozdravnikov so ustanovljena na Rakeku, Jesenicah in Spodnjem Dravogradu.

g Veliko električno centralo za 20 tisoč konjskih sil namerava zgraditi država pri Kupinu na Hrvaškem, in sicer na Savi.

g Preustroj »Jadranske banke«. Dunajski list »Die Börse« poroča, da namerava »Jadranska banka« svojo centralo v Trstu in podružnici v Zadru in Voloskem združiti v italijansko delniško društvo, dočim bi se jugoslovanske podružnice združile v jugoslovansko delniško društvo.

g Za vsakega padlega ameriškega vojaka 10 tisoč dolarjev da ameriška vlada vsakemu našemu državljanu, kateremu je sin ali sorodnik padel v tej vojski kot vojak ameriške vojske. Na to opozarjamo naše ljudi in če je kateremu padel kdo v ameriški vojski, naj to naznani ameriškeemu konzulatu v Beogradu.

g Zlati rudnik v Banatu. Rumunski listi poročajo, da so našli pri Mehadiji v Banatu nove sloje zlata. V svrhu izkoriščanja tega rudnika se je ustanovilo delniško društvo z glavnico 5 milijonov lejev.

g Promet papirnatega denarja v Avstriji znaša nad 37 tisoč milijonov avstrijskih kron.

g Papirnatega denarja je na Mažarskem v prometu za 15 tisoč 311 milijonov 800 tisoč kron, torej za 98 milijonov manj kot pa po zadnjem poročilu.

g Trgovina s koruzo na Češkoslovaškem. Po naredbi češkoslovaške republike je trgovina s koruzo od 28. februarja prost. Samo za Slovaško ostane v veljavi monopol na koruzo.

g Prepoved izvoza iz Bolgarije. Bolgarska vlada je izdala naredbo o prepovedi izvoza goveje živine, sira, masti, stavbnega lesa in nekaterih industrijskih izdelkov kot papirja, tekstilnega blaga, strojev in zdravil.

g Amerikanci kupujejo v Nemčiji. Zastopniki ameriških hiš potujejo po Nemčiji in kupujejo velike zaloge blaga in sicer po cenah, ki so običajne v Nemčiji.

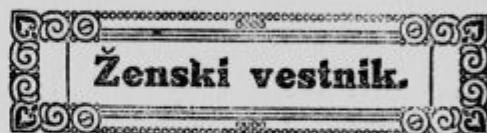
g Antanta zahteva od Nemčije tudi divjačina. Da se zaplodi v opustošenih krajih divjačina, zahteva antanta od Nemčije 120 jelenov, 63 tisoč srn, 660 tisoč zajcev, 195 tisoč fazanov, 75 tisoč fazanovih jajc, 6 milijonov prepelic. Za enkrat pretresajo v Parizu vprašanje, kako naj se ta dobava izvrši in če je izvršitev sploh mogoča.

g Število živine v Švici. Po zadnjem popisu ima Švica 1 milijon 400 tisoč krav, 550 tisoč svinj, 340 tisoč koz, 240 tisoč ovac in 130 tisoč konj. Vsega skupaj ima torej okoli 3 milijone živine.

g Stanovanja iz slame. Ameriški inženir Fejet je iznašel način, kako se hitro in poceni zgradi hiša. Njegova hiša je zelo enostavna. Ogrodje je iz lesa, kamen in opeko pa nadomeščajo kosi dobro prešane in impregnirane slame. Zidi hiše od zunaj so ometani z blatom ali ometom iz apna, od znotraj pa iz zdravstvenih ozirov samo z ometom iz apna.

g Brezposelnost. Na Angleškem je brezposelnih nad 1 milijon ljudi. To število znatno presega število nezaposlenih v letu 1913.

g Nevarnost goveje kuge. Goveja kuga se nam čezdalje bolj približuje. V začetku je grozila z zahoda, toda ta nevarnost je skoro odstranjena, prišla pa je od druge strani, iz Rusije. Boljševiške čete, za katerimi so gonili živino za prehrano, so jo zanesle na Poljsko v Galicijo in Litvo. Na samem Poljskem je doslej obolelo 7640 glav goveje živine, od katerih je 3291 poginilo, 3531 so pobili, ostala goveda so se pozdravila. Poljska vlada se trudi zadušiti govejo kugo, kar se godi z večjim ali manjšim uspehom. Dne 17. in 18. januarja t. l. so se vršila na Dunaju posvetovanja zastopnikov Nemčije, Avstrije, Ogrske, Češkoslovaške, Jugoslavije, Poljske in Rumunije, kaj naj se ukrene, da se razširjenje goveje kuge omeji. Nekateri so bili mnenja, da se naj prične izdelovati serum za cepljenje živine proti kugi. Ker se pa rabijo za pridelovanje seruma obolele živali, bi jih morali dobiti iz dežel, kjer goveja kuga že razsaja. Z uvozom takih živali bi izpostavili nevarnosti okuženja naša goveda in čeprav bi razen uvoženih živali ne obolelo nabeno govedo bi smatrali sosednje države državo, kjer se pridobiva serum za okuženo živino. Zastopniki so to misel opustili in sklenili naj se strogo pazi, da se bolezen ne zanese v izrednem slučaju se pa priporoča cepljenje živine. Imenovane države so sklenile, da bodo izdajale vsakih 14 dni poročila o živinski kugi.

Ženski vestnik.

Marija Ir.

Sestram!

Jugoslavija se zida še vedno — žal, slabi zidarji so zraven — in zida se brez večine ljudstva, brez nas žena in preko nas. V imenu teh par besedi. — Pravijo: ženska naj molči. Dobro, molčala je, ko so gromeli topovi, ko je tuje, nemško, madžarsko vojaštvo pustošilo naše kraje, molčala je in delala, trpela. Delala z nadzensko močjo, da ohrani dom in sebe. Ob trpljenju in delu se je širilo obzorje, nje duh je iskal stalne zvezde, ki donese srečo domu, rodu. Prišla je doba majniške deklaracije. — Za prvimi velmožmi je bilo zavedno slovensko ženstvo, ki je glasovalo za svobodo, avtonomijo slovenskega naroda. Sestre — do takrat so bili glasovi in naporno delo naših rok upoštevani in potem nič več, nič več. Ženska naj ne stopa v javnost, ženska naj množi tako rekoč le število prebivalcev, drugače naj ženska molči. Neumljivo je to, da ravno ljudje, ki se hočejo šteti napredni, vzgaja ta zastareli ženski suženjski sistem? Na eni strani očitajo krščanskim strankam, da so nazadnjaške, da ljubijo zastarele nazore, med tem pa sami tako krepko hočejo vzdržati to pravo poganskih narodov, ko je bila ženska sužnja. Preko žensk so izšle volitve v konstituantno, preko žensk hočejo ti — napredni strmoglaviti še ne dograjeni Jugoslovanski dom v žrelo centralističnega kapitalizma, preko žensk se rešuje šolstvo itd. — Preko žensk se hoče še vedno voditi občinska uprava. Za občinske volitve je bil za Slovenijo potrjen

zakone od regenta in vlade, da bi imele biti zastopane tudi ženske, in glejte: ti najmodernejši demokrati, ki so polni ljubezni za monarha, so zavrgli ukaz, podpis svojega gospoda regenta in preko njega izdajajo novi zakon, ki se po domače reče: ženske proč, in liho.

Če gre še tudi 20. stoletje preko nas, tem manj častna bo zgodovina tistih, ki so se ob razvoju naše Jugoslavije držali šeg poganskih narodov: ženskega suženjstva. Srbske sestre nas kličejo v narodni ujedinjeni kolo — pa naše še ne odrešene brate in sestre zunaj države. Srbske sestre, krasna misel, Bog naj ji da blagoslova, toda eno se osmelim omeiti: prva naša naloga je rešiti sebe ohov suženjstva. Prosti duh in reke bodo pričele z veseljem delati za naše brate in sestre. Dokler se pa ne uresniči naše socialno pravo, bo naše delo le polovično. Na delo, zavedno ženstvo, za svoje naravne pravice!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za
franciškansko cerkviijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem
računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1920 nad 60 milijonov kron vlog in nad K 1.100.000 rezervnih skladov. Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke v tekočem računu.

Ker nam nadaljevanje Listka še ni došlo, mora to pot žal izostati, kar naj nam čitatelji blagohotno oprostite!

Razno.

»Umreti je strašno!« Več mladeničev je zahajalo v neko krčmo, kjer so navadno popivali dolgo v noč, igrali, nesramno govorili in peli. Neki večer so bili bratci zopet skupaj; samo enega v začudenje vseh, je manjkalo. »Zabavali« so se do polnoči. Naenkrat jih splašal glas zvončka: Bil je to znani glas tistega zvončka, ki je vaščanom oznanjal, da gre domači duhovnik previdevat bolnika s sv. zakramenti za umirajoče. Pot je peljala duhovnika mimo krčme; ne upajo si stopiti k oknu, utihnejo in precej časa sede molče. Posebno enega to močno pretrese. Kmalu jo potegne iz sobe in gre za duhovnikom. Po nekaterih stopinjah že zapazi, da duhovnik s ceste krene na pot, ki pelje k hiši prijatelja, katerega nocoj ni bilo v krčmi. Plašno stopi mladenič za mašnikom v sobo in tam zagleda na postelji mladega prijatelja, držega čega krčevito križ v rokah. Po dovršenem sv. opraviilu stopi mladenič k postelji bolnega prijatelja, poklekne in z navzočimi vred moli molitve za umirajočega. Po končanih molitvah upre svoj poslednji ugašajoči pogled vanj in mu reče s slabotnim

glasom: »Prijatelj, poboljšaj se; ker umreti — umreti je strašno.« Ta pogled in te besede sežejo mladeniču globoko v dušo. Sklone se k umirajočemu in mu zašepeče v uho: »Razumel sem te.« In bil je mož-beseda.

r Stariši in otroci. Če se kažejo stariši vpričo otrok mrzle do vere in izpolnjevanja verskih dolžnosti, nalagajo si s tem velikansko odgovornost in pripravijo pogosto lastne otroke ob vero in nramnosti. — Med očetom in sinom, ki sta orala, je nastal prepir. Sin je rekel: »Res je, da sem lahko-mišljen, toda samo vi ste vzrok tega.« — »Jaz?« zavpije oče ves jezen. »Kdaj sem te učil vseh tvojih nesramnosti in hudobij?« — »Učili me ravno niste,« odgovori sin, »pa me niste od njih odvrčali. Ravno sedaj bo deset let, kar sva delala, prav na tej-le njivi. Prosil sem vas, da me spustite od dela, da grem z drugimi otroki, svojimi tovariši, k spovedi. Pa rekli ste mi: »Ni take sile: predvsem je treba delati; farji nam ne dajo kruha, če si ga sami ne zaslužimo. Ko sem pozneje imel lepo priložnost iti k spovedi, ni se mi ljubilo, ker sem se spomnil vaših besed in sem bil prepričan, da je vseeno, ali naj grem ali ne.« — Oče je molčal in ni vedel kaj odgovoriti.

Za razvedrilo.

Rabelais — francoski pesnik, je napravil tako oporoko: »Dolgov imam veliko, ne posedujem nič, in kar ostaja, zapuščam ubogim.«

Dolg nos. — Jud vpraša juda: »Rad bi vedel, odkod imamo dolge in krive nosove?« — Severni Izrael: »To prihaja od tod, ker je Mojzes juda 40 let po puščavi za nos vodil.«

Prijazno razjasnilo. — Poletni izletnik: »Tu imate par lepih, debelih prašičev. Kako pa gre to?« — Kmet: »Hm! Imajo dosti žreti, leže ves dan na trebuhu, ne delajo nič — prav kakor poletni izletniki.«

»Slika bo naravnost sijajna! Spomin na ta izlet v prosto naravo nepozabljiv.«

»Sedaj pa pozor! Ko naštejemo do tri, vsi mirno! Torej: ena, dve, ...

... trik

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najceneje.

Med (tršan) garantirani čebelni pitanec, med za pecivo, namizni med, 4 kg 50, K pošilja se po pošti in železnici. Poštni zavoj 4 kg K 240—franko tam. A. Mašek, čebelar, Vrhnika 245.

Štetiilnike za vzdajanje veliko izbiro in najceneje, kakor tudi alomoresnice, mlatilnice, gepejne, čistilnice za žito, trombe za gnojnico in pocinjeno vrtno mrežo, karboline; kakor tudi najfinejši portland-cement se dobi pri tvrdki A. KASMAN v Skofji Loki.

Isče se

delovodja za dalmatinsko
tvornico cementnih sodov.

Plača po dogovoru. Ponudbe pod 4000
Delovodja 1286* na upravo „Domoljuba“.

»Gospod svetnik, splozajte na to vejo, gospa, gospodična se vsedeta na klop ...«

»Ti mali, pa tukaj.«

Schicht

Delo in čas prihrani,

kdor rabi prisaneno, pravo

„Schichtovo milo“

znansko „jelca“

pri vsakem večjem pranju, kakor tudi pri vsakem čiščenju v kuhinji in gospodinjstvu sploh. Schicht-ovo milo je v svoji izdatnosti, kakovosti in pralni zmogljivosti resnično nedosežno. Pazite na poleg stoječo varstveno znamko!

Zastopstvo za Slovenijo ima tvečka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Modna in manufakturna trgovina

„Pri Ivanki“

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29

prporoča svojo veliko zalogo ravnokar došlega letnega blaga za fine moške in ženske obleke: velika zbirna blaga za birmanske obleke, dalje batistov, delenov in polsvile za bluze, cefirja, kotenine, bele in pisane, močne hlačevine in žmeta, finih klotov in odelj, cvilna za postelje, platna za rjuhe, svilenih robcev in serp v najnovejših vzorcih. Ženske bluze in predpasniki, moške svrže doma-ega izdelka. Blago prvovrstno, cene nizke.

Družba „IMPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

klavno živino
in prašiče

po najvišji ceni.

Angleška parobrodna družba
CUNARD LINE.Zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka, d. d., Z. reb.Odprava potnikov I, II, in III. razreda
preko TRSTA-REKE in CHERBOURGA
v NEW YORK.Sprejema naročila za prostore na parnikih
za Grčijo, Anglijo in Ameriko ter
obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

CUNARD LINE, ZAGREB,
VRHOVČEVA ULICA 15.

in

LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 26.

Prvovrstne PFAFF šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevlarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle, olje itd. za vsakovrstne šivalne stroje prporoča Igu. Volk, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Novovpeljana
— trgov na — K. Pečenko

Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Pozor Rumenca! Ker so razna domača sredstva poznana, s katerimi se da izleciti ta dolgotrajajoča, trdovratna in težka bolezen, se vljudno naproša, da se dobra sredstva naznanijo na spodaj nazn. cenil naslov proti povrnitvi vseh stroškov. Najboljša sredstva se bodo potem objavila v tem listu, zato se naproša, da naj vsakdo naznani svoje izkušnje v tej bolezni, ker se s tem pomore tudi drugim trpečim, da prdejo zopet do zdravja. Dopisi pod PB 1921 na upravo tega lista.

Pečarija Mengeš

Ima vedno v zalogi vsakovrstne sobne, kmečke
peči in štedilnikekakor vse v to stroko spadajoče potrebščine.
Cene nizke. Cene nizke.

Pohištvo

domaćega izdel. a v vseh moder. slogih, zlasti iz trdega in tudi iz mehkega lesa, vedno v zalogi. Izvr-ujejo se tudi vsa stavbna mizar-ka de a. Tvor. nica lesenih podpl. atov itd. Solidno delo! Cene zmernel FRAN ŠKAFAR, strojno mizarstvo s parno silo v Ljubljani, Rumska cesta šte. 16.

Za nastopivšo spomlad

prporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskanine v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, daje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za na glavo itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z manu-
fakturnim blagom, LJUBLJANA, Mestni trg 10.Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
prporoča svojo veliko zalogo
usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

Agitirajte
za
„Domoljuba“

BRINJE

rdeče, prvovrstno blago, se dobi, dokler zaloga, po 650 K za 100 kg pri Franc Pogačnik-u, Ljubljana, Durnajska cesta šte. 36. 1211

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNIHO :

pri „ZLATI LOPATI“ pre. e
Hammerschmidt (Mühleisen)Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti križanske cerkve. —

Zaloga cementa.

SUKNO

volno, cefir, tiskovino, platno, čevlje, klobuke, modno in galanterijsko blago direktno iz najboljših inozemskih tovarn v velikanski izbiri in po čudovito niskih cenah kupite samo v veletrgovini

R. STERMECKI
Celje št. 305.Dustrovani cenik s 1000
slikami se pošlje zastonj.KOLESA pnevmatiko
motocikle

ter vse dele in opremo prporoča

J. GOREC, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Bučike
Zlate ure
Uhani

Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
Zahteva te ponudbe!

Gnojnični voz dvokolesni, enovprežni, z vsebino
500 litrov nasproda. Cena 2750 K.
Franc Krašovec, kolar na Vrhniki. 1207

Manufakturno blago

se kupi najceneje pri Angeloslav Hrastnik,
Karlovska cesta 8, Jerancic.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja te moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot:
proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K,
za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno
močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev
10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri
živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu
10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na ze-
lenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JONKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Tovarna JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelenburgova ul. 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38.
NOVO MESTO Glavni trg.
KOČEVJE stev. 39.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetloilka ovratnike, za-
pestnice in srajce.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem
posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli,
in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari do-
movini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem
slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi
prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje še poslal, ker bo mislil, da
smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi
pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zau-
panje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kakšen denar.
Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega po-
slovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da
priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki poslati denar potom naše banke,

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Zahtevajte cenik
zastonj in pošt-
nine prosto!

Zahtevajte cenik
zastonj in pošt-
nine prosto!

H. Suttner, Ljubljana št. 1

Mestni trg št. 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.